

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Posredovanje Amerike za mir v Evropi

Vest o prihodu ameriških odposlancev

Združene ameriške države so izpustile proti Evropi mirovnega goloba z izjavo ameriškega zunanjega ministra Hulla, da pride v kratkem v Evropo pomočnik ameriškega zunanjega ministrstva Summer Welles. S tem potovanjem je v zvezi novo mirovno prizadevanje predsednika Zedinjenih držav Roosevelta. Istočasno s Wellesom bo odpotoval v Evropo tudi posebni predstavnik predsednika Roosevelta pri Vatikanu Taylor.

Italija in Nemčija veseli

V italijanskih političnih krogih je vzbudilo Wellesovo poslanstvo izredno veliko pozornost in merodajni italijanski krogi zlasti cenijo to, da je za prvo postajo Wellesovega potovanja izbran ravno Rim. V Rimu bo Welles nadvse dobrodošel in bo dobil tudi dragocena obvestila, ki jih bo lahko uspešno izkoristil na svoji nadaljnji poti. Dalje prevladuje v Rimu prepričanje, da je istočasni prihod Taylora v Vatikan dokaz, kako veliko važnost pripisuje Amerika obema Rimoma. Glede uspeha ameriških odposlancev pa so v Italiji zelo nezaupljivi.

Ameriškega mirovnega goloba je najbolj vesela Nemčija. Voditelji narodno-socialistične stranke v Nemčiji si prizadevajo, da bi ohranili nemškemu narodu prepričanje, da se evropska vojna prav za prav še ni začela in

da bo vodja rajha znal rešiti Nemčijo iz sedanjega položaja. Nemci še vedno verujejo v Hitlerjevo svečano izjavo, da bo Nemčiji ohranil mir. Precej trdno je tudi prepričanje med Nemci, da bo prišlo do poravnave sedanjega spora, ne da bi izgubila Nemčija kaj od tega, kar si je pridobila in priborila do sedaj.

V vodilnih nemških krogih vlada pripravljenost za kompromisno rešitev spora in so zelo zadovoljni z novim Rooseveltovim mirovnim poskusom. Prepričani so, da bo vzporedno z Rooseveltom tudi Italija ponovila svoja mirovna prizadevanja.

Nerazpoloženje vlada med vodilnimi Nemci radi ameriškega mirovnega truda za mir le radi tega, ker bo Welles posetil samo evropske države, ne pa tudi nemško zaveznico — sovjetsko Rusijo.

Kaj pa Francija in Anglija?

Kakor hitro se je raznesla po Evropi vest o najnovejšem prizadevanju predsednika Roosevelta za mir, je zavzelo tozadevno tudi francosko in angleško časopisje v imenu svojih vlad odločno stališče.

Francozi pravijo, da so zavezniki za mir, ki mora sloneti na svobodi in enakosti. Enkrat za vselej se mora odstraniti politika nasilja, ki je glavna ovira resničnega miru. To se da doseči — po mnenju francoskega časopisja — samo s popolno zmago zaveznikov.

Samo s tako zmago se lahko zagotove jamstva, brez katerih bi bil vsak mir le začasno premirje. Tega stališča zavezniki ne bodo nikoli spremenili. Med predpogoje, ki jih mora Nemčija izpolniti, preden je sploh mogoče govoriti o mirovnih pogajanjih, spada — tako piše francosko časopisje — osvoboditev Čehov, Poljakov in Avstrijcev. Dokler je le en nemški vojak na češkem, poljskem in avstrijskem ozemlju, tako dolgo ne more biti niti govora o mirovnih pogajanjih. Češkoslovaška, Poljska in Avstrija se morajo obnoviti in popraviti se morajo vse krivice, ki so jih pretrpele te države.

Še dalje kot francosko časopisje gre angleško, ki poudarja, da zavezniki tako dolgo ne morejo skleniti z Nemčijo nikakega premirja, dokler ni Nemčija povsem premagana. Kadar koli je bila Nemčija v zgodovini zmagovita, je naložila poraženemu nasprotniku brezobzirne pogoje in ga je ponižala do skrajnosti. Enako morajo — tako piše angleško časopisje — sedaj postopati zavezniki, če si hočejo zagotoviti trajen mir. To je treba naglasiti tudi sedaj, ko prihaja v Evropo odposlanec Roosevelta. Nobenega dvoma ni, da bodo vsi, katerim je do resničnega in trajnega miru, to stališče zaveznikov odobrili. Vsak drugačen mir bi — po mnenju angleškega časopisja — pomenil le začasno odgoditev končnega obračuna!

Kaj pravijo Angleži o blokadi Nemčije?

Kakor znano, vodita Anglija in Francija proti Nemčiji gospodarsko vojno s poostreno zaporo ali blokado na morju.

Nemški vodilni politiki poudarjajo v svojih govorih, da je pomorska zapora nečloveški način vojne, ker zadene čisto nedolžne žene ter otroke s pomanjkanjem ter lakoto.

Angleži pobijajo to nemško obdolžitev s trditvijo, da noče blokada zadeti nemške prehrane, ampak nemško oboroževalno industrijo. Kemija je danes tako daleč, da predeluje vse vrste masti v razstrelivne snovi. Razne maščobe nudijo glicerin, ki daje osnovo za močno razstrelivo nitroglicerin. Od tod pomanjkanje maščobe v Nemčiji še pred pomorsko zaporo. Dalje dokazujejo Angleži: Če ravno je bilo leta 1938. v vsej preskrbi Nemčije 281.000 ton več maščobne snovi kakor leta 1933., je bilo od tega le 90.000 ton na razpolago ljudski prehrani.

Dalje očitajo Angleži Nemcem, da proizvajajo iz žita, krompirja in sladkorja alkohol, ki je potreben kot raztopilno sredstvo za eksplozivne snovi pri tankih in težkih tovornih avtomobilih. Aceton (se potrebuje pri izdelavi smodnika iz nitroglicerina) in glicerin se pridobivata iz pšenice in sladkorja. Že v svetovni vojni je proizvajala Nemčija velike količine glicerina iz sladkornih raztopin.

Končno pa pravijo Angleži v obrambo pomorske zapore, da se lahko vse žito posredno pretvori v strelivo, ker ga uporabljajo za

krmo živine, katere maščobe gredo za vojno industrijo.

Ribe, mleko, jajca, suho sadje in zelenjava, vse je primerno za proizvajanje razstreliva. Po zgornji razlagi — pravijo Angleži —

pomorska blokada ne zasleduje cilja izstradanja nemških žen in otrok, ampak hoče samo odtegniti Nemčiji za vojno uporabne kemične proizvode. Angleško-francoska zapore hoče prisiliti nasprotnika, da bo proizvajal manj streliva, bomb in topov, pač pa več masla za matere in otroke.

Finska bo glavno bojišče

Prostovoljci, ki so jih razni narodi obljubljali Fincem v njihovem junaškem boju, v vedno večjem številu prihajajo na Finsko. Med tistimi, ki bodo v bližnji bodočnosti poslani Fincem v pomoč, so tudi Poljaki. Finska se torej vedno bolj razvija v mednarodno bojišče. Angleški listi že tudi obrazložujejo namene, ki jih imata zapadni velesili s Finsko.

Angleži in Francozi bi namreč radi glavno pozornico bojev iz zahoda (iz območja Maginot-Siegfriedovih utrd) prenesli na evropski vzhod, kjer bi pomerili svoje sile z Nemčijo in njeno zaveznico sovjetsko Rusijo. Hkrati naj bi se tudi francoski general Weygand iz Sirije, kjer ima zbrano armado, pomaknil v območje Črnega morja.

Francoski ministrski predsednik zastopnik — podeželja

Enega od najožjih sodelavcev francoskega ministrskega predsednika Edvarda Daladierja so vprašali, katera stran Francije je v sedanjem voditelju Francije najbolj utelešena. Odgovor se glasi: »Daladier, mož čistega kmečkega pokolenja, zastopa predvsem deželo, dobro ter bogato francosko zemljo. Kot pristen kmet veruje Daladier trdno v zasebno lastnino in predvsem pa na podeželsko

urejeno posest. Kot pravi kmet ima tudi smisel za trdo delo, predvsem za vztrajno obdelavo zemlje. On hoče to, kar ima, tudi obdržati. Kot kmet je obenem demokrat. On se poteguje za svoje lastne pravice, istočasno pa tudi za enakost z ozirom na svoje soljudi. Kakor večina kmetov je tudi Daladier nekoliko zaprt in nezaupljiv. On si tesno zapira — kakor pravijo Francozi — svoj ovrtnik.«

Slovenski samoupravi nasproti

Ob novem letu je vzradostila naše ljudstvo ta izjava ministrskega predsednika Dragiše Cvetkoviča: »Nadejam se, da bomo v tem letu videli v celoti uresničeno željo Slovencev, ki je povsem upravičena, da namreč dobi tudi Slovenija popolno enakopravnost in svoj položaj v preurejeni državi.«

Resnična, svojega imena vredna samouprava je torej že na potu. Med svojo hojo skozi državo se je ustavila za precej časa v Zagrebu. Pa bo nastavila svojo pot ter bo prišla tudi v Ljubljano. In tam bo nadomestila tisto samoupravo, ki ni prava. Vzrastla je namreč iz diktatorskega režima, vpeljanega po 6. januarju 1929. Diktatura in samouprava sta dva pojma, ki se izključujeta. Radi tega se tudi samouprava, ki je v naši državi vznikla iz centralistične ustave leta 1931., še bolj razlikuje od resnične samouprave, kakor črno od belega. Nosilec samoupravne volje in akcije je in mora biti ljudstvo, zastopano po svobodno izvoljenih poslancih. Dosedanji ban-

ski sveti pa izhajajo vsi iz imenovanja, ne pa iz volitev. Zato pa ti sveti nimajo avtoritativne moči, marveč samo posvetovalen glas. Živec samouprave je finančna samostojnost, določitev davkov in svobodno razpolaganje o donosu teh davkov. O tem pa v dosedanji samoupravi ni bilo niti sledu. Končno besedo o banovinskem proračunu ima finančno ministrstvo. Naj banski svet banovinski proračun potrdi in ga ban odobri, tak proračun je in ostane samo predlog, dokler ga finančno ministrstvo ne potrdi.

Te misli se vzbujajo v nas spričo banskega sveta dravske banovine, ki je začel svoje zasedanje v ponedeljek, 12. februarja. Naša kritika velja sistemu, ki še vedno vlada v naši državi in ki si je z njim ovekovečila svoje ime JNS. Upamo, da bo letošnje leto zapelo pesem-labodnico temu nedemokratičnemu sistemu, ki je vrgel gospodarskemu centralizmu v žrelo milijone in milijone denarja iz posameznih banovin, posebno iz Slovenije.

Koliko pa se je tega denarja, ki ga je centralizirana uprava izžela iz ljudstva, vrnilo banovinam, dokazuje njihovo finančno stanje. Naša banovinska uprava je gotovo razvijala skrbnost in aktivnost, ki je vredna vsega priznanja. Noben objektivni človek, pa naj bo še tako zagrizen političen nasprotnik, ne more tega zanikati. Sedanja banovinska uprava z g. banom na čelu je kljub vezanim rokam prav mnogo storila za slovensko deželo in naše ljudstvo se tega v popolni meri zaveda. Kakšno pa je stališče centralne državne uprave napram slovenski samoupravi, se vidi iz dotacije, ki jo plača dravski banovini. Po nedavnem računu je država plačala kot dotacijo banovinam okoli 30 milijonov dinarjev, od teh je naša banovina dobila le okoli 2.9 milijona, čeprav bi ji po ključu prebivalstva pripadalo 8.2 milijona dinarjev, še več pa na osnovi dejansko plačanih davkov in zneskov v naši banovini.

F. S.:

Gospodarska vojna in naše blagovno združništvo

Sedanja evropska vojna se jasno deli v vojno z orožjem in v gospodarsko vojno. Med tem, ko se vojna z orožjem še ni razvila, se je gospodarska vojna že močno razmahnila. Ne bomo trdili, da bo končna odločitev padla na fronti gospodarske vojne, nesporno pa je trenutno gospodarska vojna važnejša, kakor pa ostala vojaška kretanja. Prav zato pa lahko gospodarska vojna bistveno vpliva na potek dogodkov in s tem tudi na končno odločitev.

Gospodarska vojna ni prizadela samo držav, ki so med seboj v vojnem stanju, ampak tudi nevtrale. Trenutno nevtrale morda še bolj kot vojujoče se države. Pri tem tudi naša država ni izvzeta in ima ta gospodarska vojna velik in neposreden vpliv na vse naše gospodarstvo.

Pripravljenost na vojno je bila v pričetku sovražnosti v obeh vojujočih se taborih zelo različna. To velja za vojno z orožjem, prav posebno pa še za gospodarsko vojno.

Res je, da predstavlja angleški imperij (svetovno vladarstvo) ogromno gospodarsko silo, ki obsega velik del, ali celo večji del vse svetovne trgovine, toda ta gospodarska sila je bila usmerjena v to, da vodi in uravnava svetovno trgovino, ne pa, da vodi gospodarsko vojno.

Nasprotno pa so totalitarne sile (Nemčija, Italija, Rusija) že davno pred pričetkom vojne uvedle tako zvano narekovano gospodarstvo, ki ni bilo nič drugega, kot priprava na gospodarsko vojno.

Prvi in osnovni cilj tega od države vodene gospodarstva je bil ta, da se totalitarne sile gospodarsko osamosvoje in rešijo angleške gospodarske kontrole. Kot posledica tega osnovnega cilja pa je bilo stremljenje totalitarnih sil za tem, da čimveč malih držav in držav pritegnejo v svoj gospodarski sistem in jih s tem odtegnejo angleško-francoskemu gospodarskemu vplivu.

To je bilo tem lažje, ker so totalitarne sile, predvsem Nemčija, delale vse po gotovem načrtu in z gotovim namenom, česar baš na nasprotni strani ni bilo.

Posledica od države vodene gospodarstva pa je sistem kliringov (obračuna) in sistem umetno ustvarjenih cen, ki so mnogokrat visoko nad svetovno višino. Vsemu temu pa sledi močna gospodarska odvisnost malih dr-

žav, ki so se rade ali nerade morale podrediti gospodarstvu totalitarnih sil, če so sploh hotele svoje proizvode vnovčiti.

Tudi naša država kot soseda Italije in Nemčije, ki sta bili že od nekdanj najboljši odjemalci naših proizvodov, je bila kmalu pritegnjena v sistem njunega gospodarstva. To tembolj, ker se Francija za naše blago ni zanimala, angleškim zahtevam in potrebam angleškega trga pa je naše blago le redko odgovarjalo.

Če smo torej hoteli voditi trgovino z Italijo in Nemčijo, ki sta uvedli svoje gospodarstvo, smo morali tudi mi svoj izvoz temu primerno prilagoditi. Pri tem pa se nismo držali enotnih načel, ampak smo uvedli več različnih sistemov. Izvoz pšenice n. pr. je monopol Prizada, izvoz živine se vrši na temelju posebnih izvoznih, ki jih dobe samo določene, pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine vpisane tvrdke, nekateri proizvodi pa se smejo izvažati le na temelju posebnega, od Narodne banke predhodno izdanega dovoljenja, itd.

S temi različnimi sistemi nismo naleteli na resnejše težkoče, dokler smo bili odvisni samo od gospodarstva Italije in Nemčije. Ko pa sta se kmalu po začetku vojne pojavili na našem trgu še Anglija in Francija, ko je nastopila gospodarska vojna in zavzela vedno večji razmah, pa so se pokazale hibe. Prevladuje mišljenje, da je treba uvesti enotni sistem in namesto raznih zavodov ustanoviti pri ministrstvu za trgovino posebno ravnateljstvo za izvoz.

Nov izvozni sistem, od države vodena trgovina pa je stavila tudi naše blagovno združništvo pred nove naloge in zahteve. Pri tem pa se je pokazala velika hiba v tem, da naše slovensko blagovno združništvo ni bilo medsebojno dovolj močno povezano in da so bile blagovne zadruge v tem važnem trenutku brez svoje centrale in s tem brez enotnega vodstva.

Naše združne zveze so le revizijske zveze in obenem denarne centrale za kreditne zadruge, ki so na ta način enotno vodene in močno medsebojno povezane. Ni pa to slučaj tudi pri blagovnih zadrugah! Naše obstoječe združne blagovne centrale so le še po imenu blagovne centrale in nimajo tiste notranje sile in moči, da bi se prilagodile novim raz-

meram in potrebam ter dale blagovnim za drugam po deželi oporo, novih smernic in novega duha.

Prav v tem času opredeljenega gospodarstva pa je potrebna močna združna blagovna centrala kot posrednik med posameznimi zadrugami in izvoznimi zavodi.

Združna blagovna centrala bi morala skrbeti tudi za združno propagando in kar je najvažnejše, potom zadrug po deželi bi morala našega kmeta naučiti, kako je treba pripraviti blago za trg, za izvoz.

Smatramo, da je prav v tem slaba stran našega slovenskega blagovnega združništva, ker so posamezne zadruge prepuščene same sebi in ni neke skupne akcije in vzpodbude. Precej vzroka je verjetno tudi v tem, ker je bilo v Sloveniji težišče združnega dela vedno na kreditnem združništvu, dočim se blagovno združništvo kar ni moglo in se ne more prav uveljaviti. V hrvaškem in srbskem združništvu pa je ta pojav baš nasproten! Tamkaj se je krepko uveljavilo baš blagovno združništvo, kreditno pa le malo ali pa sploh ne. To je tudi razlog, da hrvaško in srbsko združništvo v sedanjem izvozu sodeluje sorazmerno v veliko večji meri kot naše slovensko.

Danes pa je čas in prilika, da se naše blagovno združništvo preobrazi in postavi na nove temelje. Morda ni bilo polje za združno delo nikdar tako ugodno kot je ravno sedaj. V teh težkih, negotovih časih ljudje naravnost iščejo opore, čutijo lastno nemoč in iščejo rešitve v skupnosti.

Namesto, da ob vsaki priliki kličemo oblast na pomoč, pomagajmo si sami! Poprimimo se združne ideje, skušajmo združno misel uresničiti zunaj na deželi, pa tudi na znotraj s tem, da si bomo znali ustvariti močno združno blagovno centralo, brez katere pravi uspehi niso mogoči.

S široko razpredeno mrežo gospodarskih zadrug, tesno povezanih v močno centralo, bomo lahko uspešno sodelovali in zadostili zahtevam izvozne trgovine. Vplivali bomo na cene in tako obvarovali našega kmeta pred izkoriščanjem. S takim delom pa bomo dvignili pogum in samozavest našega kmeta, naše blagovno združništvo pa bo postalo upoštevana vredna činitelj tudi v teh težkih dneh gospodarstva.

Po Jugoslaviji

Nov pomočnik inšpektorja naše vojne sile. Vrhovni inšpektor naše vojne sile je Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Za pomočnika vrhovnega inšpektorja je bil imenovan armadni general g. Bogoljub Ilič, dosedaj poveljnik II. armijske oblasti. General Ilič se je rodil leta 1881. v Požarevcu v Srbiji in spada med naše najboljše in najbolj ugledne častnike. Zavzemal je že več visokih položajev in je bil v zadnjem času armijski poveljnik v Sarajevu.

Ponovna manifestacija jugoslovansko-bolgarskega bratstva. Zadnje nedeljo se je vršila v Beogradu ustanovna skupščina jugoslovansko-bolgarske trgovinske zbornice. Skupnega zborovanja, ki se je pretvorilo v veličastno manifestacijo jugoslovansko-bolgarskega bratstva, se je udeležilo tudi številno odposlanstvo predstavnikov bolgarskega gospodarstva z ministrom za trgovino, obrt in delo dr. Slavčom Zagorovom na čelu.

Volilni red za parlament je bil, kakor smo poročali, spremenjen. Prvotni načrt je bil v marsičem predružen v smislu želj, ki so jih izrazili razni politični krogi, zlasti opozicijski krogi. Ta predružen načrt je bil na seji jugoslovanske vlade sprejet. Ker ga je že tudi podpisalo kraljevo namestništvo, je dobil zakonsko veljavo.

JNS išče zaveznikov. Sprejem volilnega reda za parlament je napravil nemir v vrstah JNS. Ker se ta stranka vsled nezaupanja ljudske množice čuti preslabo, da bi šla sama na volitve, pa išče takšnih, ki bi njeno potapljačo se ladjo držali še nekaj časa nad vodo. Svoje želje očči obrača k starim radikalom in srbskim demokratom. Ti pa se bodo temeljito premislili, preden bi se pridružili kompanjonu, ki je pretrpel politični polom. Kdor se potaplja, bi mogel tudi drugega potegniti s seboj v pogubni vrtinec.

Socialisti nameravajo obnoviti socialistično stranko za vso državo. Ni jim namreč po godu, »da bi se delavske organizacije in delavska socialistična stranka uklepale v pretesne okove samouprav«. Socialisti torej smatrajo samoupravo kot utesnjujoče okove. Tako so jih smatrali že od nekdaj in zato so zmeraj bili ter tudi bodo vedno ostali centralisti. Slovensko ljudstvo pa, ki v slovenski samoupravi ne vidi utesnjujočih okovov, marveč nujen predpogoj svoje politične in gospodarske svobode, bo odtegnilo poslednjo trohico zaupanja ljudem, ki nimajo ne smisla ne sreča za življenjske interese in zahteve slovenskega naroda.

Zoper belo kugo. Kuga je v tem, da nekateri starši, predvsem matere, bodisi poročene bodisi neporočene, ubijajo človeški plod pred rojstvom ter s tem preprečijo rojstvo otroka. Hudo se je ta kuga razpasla v nekaterih krajih Hrvatske, zlasti v Slavoniji in v Posavini. Ker spadajo te pokrajine med gospodarsko bogatejše predele Hrvatske, je jasno, da vzrok za splavljanje ni v siromaštvu roditeljev, marveč v njihovi lahkomišelnosti, brezvestnosti in uživanjaželnosti. Katoliški krogi na Hrvatskem z zagrebskim metropolitom dr. Stepincem na čelu vodijo oster boj zoper to nevarno zlo, ki ogroža razvoj in napredek hrvatskega naroda. Zagrebski nadškof dr. Stepinac je o priliki zborovanja Zdravniške komore v Zagrebu naslovil na nekatere zdravnike pisma, v katerih jih prosi, naj nastopijo zoper splave, ki so pravi narodni samomor. Zdravnik je v prvi vrsti poklican, da ustavi to umiranje naroda. Abortus (splav) je umor nedolžnega človeka in zato veliko moralno zlo. Hrvatski listi so poziv zagrebskega nadškofa sprejeli z velikim priznanjem. Glasilo Hrvatske seljačke stranke »Hrv. dnevnik« piše tem povodom: »Pred nekoliko leti je mogla s takšno akcijo začeti samo Cerkev, ker takrat hrvatski narod še ni imel svojih političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij, kakor jih ima danes.« Pričakovati je torej, da bo sedaj akcijo Cerkve zoper belo kugo v večji meri kot doslej podpirala svetna oblast. To željo je treba poudariti tudi z ozirom na Slovenijo, kjer se je zlo bele kuge tudi začelo nevarno širiti. Če bi se brezvestni zdravniki in zločinske babice strogo in potrebno kaznovali, bi se to zlo marsikje zajezilo.

ob reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod 5 br. 37592 od 22. XII. 1939.

»Nova doba« v Celju se v pustnem času ni dovolj namaškaradila in narajala. V postu obuja s svojimi poročili spomine na prijetne maškaradne trenutke. To pa ji ni dovolj. Treba je rajati naprej. Zato napoveduje »Nova doba« tudi v postnem času — za 10. februarja — rajanje v Narodnem domu v Celju. Bratje, velja plesati, ker dnevi so resni!

Prijave za obrambni sklad

Dravsko finančno ravnateljstvo v Ljubljani je odredilo, da davčni zavezanci do 31. januarja 1940 vložijo prijave za odmero specialnega doprinosa za leto 1940. Ta rok je sedaj dravsko finančno ravnateljstvo podaljšalo do 15. februarja.

Pri tem opozarjamo na sledeče: 1. Tega po viška so oproščene vdove, niso pa oproščeni vdovci. 2. Davčni zavezanci, ki so oženjeni ali vdovci brez otrok, pa bi morali plačevati specialni prispevek po višji stopnji, so se po višice po zakonu oproščeni, ako dokažejo s prijavo, potrjeno od občine, da so se jim otroci rodili, da pa so umrli. V to svrhu morajo v prijavi točno navesti ime otroka in datum smrti. 3. Kmetom, ki so doslej plačevali zemljarino od katastrskega čistega donosa do vključno 1000 din, ne bo predpisan

specialni doprinos in jim zato ni treba vlagati prijave za specialni doprinos za l. 1940., ako poleg zemljarine od katastrskega čistega donosa do 1000 din ne plačujejo nobenega drugega neposrednega davka. 4. Obrazec prijave za odmero specialnega doprinosa za obrambni sklad za leto 1940. se dobiva pri davčni upravi.

Svetujemo, da se davčni zavezanci roka do 15. februarja držijo. Ker pa je 15. februar že skoro tu, priporočamo, da davčni zavezanci vlagajo prijave tudi 15. februarja, če jim tega pred 15. februarjem zaradi neznanja ali kakega drugega vzroka ni bilo mogoče storiti. Naj pa v tem primeru navedejo razlog, zakaj niso mogli prijave vložiti do 31. januarja, oziroma 15. februarja.

Plinske maske pred sto leti

Plinska maska nikakor ni izum najnovejše dobe, saj je stara že sto let. Ko so prišli v rabo strupeni plini in drugi razveseljivi načini moderne vojne, se je pojavila tudi plinska maska. Izumil jo je l. 1825. neki delavec. V svoji prvotni obliki se je komaj razlikovala od modernih mask. Sestavljena je bila iz usnjenega plašča, ki je zakrival ves obraz in ki ga je bilo ob vratu mogoče tesno zapreti z vatiranimi jermeni. Dve okrogli luknji, ki sta bili zadelani s steklom in sljudo, sta omogočili gledanje, dihal pa je nje nosilec skozi rilcu podobno cev, ki je bila na koncu zaprta s kosom grobe volne in vlažnogobo. Goba naj bi vsrkavala strupene pline,

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

4.

Edino vprašanje, ki je šubina mučilo, ko se je bližal domu, je bilo, ali se ne bo čutilo, da je izvrstna jed, ki mu jo je bila pripravila žena, postana in ali je še sploh ostalo kaj omake.

»Zaradi teh prokletih ribičev človek nikdar nima miru!« je godel jezno.

»Sicer pa tudi kmetje niso dosti boljši,« je dodal čez čas.

Že pred časom je predlagal Klavsu Rišinu, naj zažge vas in uniči uporno sodrgo, ki v njej prebiva. A Rišin mu je rezko odgovoril:

»Če kdaj zažgeš Balto, ti svetujem, da tudi sam zgoriš z njo, da se rešiš še hujše usode.«

Šubin si je to dobro zapomnil. Klavs najbrž ne more pozabiti, da se je v Balti rodil in spomin na dom mu ne pusti, da bi rojstvo vas zažgal, čeprav so njeni prebivalci s svojo trmo delali preglavice sovjetskim oblastem.

Natalija je k sreči bila dovolj spretna in je s svojo kuharsko umetnostjo preprečila, da bi se ji jed z omako osušila. Šubin je vse s slastjo pojedel in pohvalil ženino spretnost.

Šubin že ni mislil na trupli, ki sta plavali po reki proti morju. Ko se je najedel, je izpil kozarček kumičevega likerja, ki mu ga je bil poslal »tovariš« iz Jaske. Ta liker je bil tatinski plen. Ko so v Jaski kopali temelje za povečanje tovarne, so odkrili v kleti bivšega ravnatelja tovarne, v katerih je bila nakopičena velika množina raznih alkoholnih proizvodov. Te dobrote so »tovariši« voditelji zasegli v imenu sovjetske vlade in si jih pozneje tovariško razdelili. Sovjetska Rusija in sovjetski delavci niso imeli od njih nobene koristi.

Sedel je v usnjatem naslonjaču, ki je bil ukraden za časa prve revolucije iz sosednega grofovskega dvorca. Zaspano je gledal v strop in se zadovoljno božal po polnem trebuhu.

V sobi je vladala tišina. Šubin je razmišljal o svojem položaju. Ugotovil je, kako je to prijetno, če ima človek zasigurano jelo, pijačo in počitek. Drugega njegova surova narava ni zahtevala.

V razmišljanju in dremanju so ga motili ženini koraki, ki je hodila po sosedni sobi in opravljala razne posle.

Šubin je začel misliti na mlačvo, ki se bo začela naslednjega dne. Ko se bo nadremal, bo šel na Andrejevo pristan, kamor so včeraj zvečer pripeljali veliko mlatilnico. Mlatilnica je popolnoma nova in je prispela naravnost iz tovarne.

Novice iz domačih krajev

K 60 letnici beograjskega nadškofa

Zadnjo soboto je obhajal 60 letni jubilej beograjski nadškof dr. Josip Ujčić.

Rodil se je 10. februarja 1880 v Starem Pazinu v Istri. Gimnazijo je končal v Trstu in mašniško posvečenje je prejel leta 1902. Nekaj časa je bil tajnik tržaškega in pozneje dunajskega nadškofa in kardinala dr. Nagla. Leta 1908. je postal doktor bogoslovja in je bil pozvan leta 1912. na Dunaj za dvornega kaplana in ravnatelja bogoslovnega zavoda Avguštinca.

Že med svetovno vojno je ob počitnicah rad zahajal med štajerske Slovence in je najrajši bival in pomagal blagopokojnemu g. kozjanskemu dekanu Marku Tomažiču. Po prevratu je bil poklican na novo ustanovljeno ljubljansko vseučilišče za profesorja. Službo bogoslovnega profesorja je vršil z vso vnemo do imenovanja za beograjskega nadškofa dne 28. novembra 1936. Za škofa je bil posvečen v Zagrebu 7. marca 1937, ustoličen pa v Beogradu 28. marca 1937.

Prevzvišeni nadškof je tudi v Beogradu ostal velik prijatelj tamkaj živčih Slovencev,

ki se zatekajo k njemu po nasvete in vsestransko pomoč.

Visokemu g. jubilantu častita k 60 letnici »Slov. gospodar« z gorečo željo, da bi ostal na tako odličnem ter važnem mestu še mnogo let in da bi ohranil Slovincem dosedanje naklonjenost!

Zlata poroka. Zlato poroko sta obhajala zakonca Jakob Štamberger in Terezija, roj. Slajnc, posestnika v Obrežu pri Središču, v krogu svojih otrok, zetov, snah, 18 vnukov in vnukinj, znancev ter prijateljev in na jubilejni dan, 9. februarja, med zahvalno sv. mašo ponovno potrdila pred 50 leti pred Bogom izrečeno obljubo v zahvalo Vsemogočnemu, ki jima je dal toliko let življenja in zakonske sreče v toliki meri. Jubilentoma je božja vsemogočnost v srečnem zakonu poklonila osem otrok, od katerih jih živi še šest, na katere lahko gledata jubilanta z vsem ponosom in zadovoljstvom. Zlatoporočencema želimo, da ju Bog zdrava ohrani v krogu njunih najdražjih do skrajnih mej življenja!

Hude poškodbe radi neprevidnosti. Kovač Hinko Toplak iz Černeč pri Dravogradu je hotel podkuriti s petrolejem. Ker je ravnal neprevidno, je zajel plamen petrolejsko kanto, katera je bila namah vsa v plamenih. Plamen je hudo opekel kovača.

Transmisija zgrabila delavca in ga hudo poškodovala. V usnjarni v Marenbergu je zgrabila med delom transmisija 52 letnega delavca Petra Pavliča in ga je parkrat zavrtela krog kolesa. Reveža so prepeljali v mariborsko bolnišnico z nalomljeno hrbtenico ter s poškodbami po obrazu. Stanje poškodovanega je zelo resno.

80 letni preužitkar se opekel pri peči. S hudimi opeklinami je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico 80 letni preužitkar Janez Vogrinc od Sv. Ane v Slov. goricah. Radi zime se je starček preveč pritisnil k zakurjeni peči in je občutil, da se je nevarno opekel šele tedaj, ko mu je bil opečen ves hrbet.

Umrli radi opekin. Pred dnevi se je pri štedilniku močno opekla 75 letna Antonija Korošec iz Ivice pri Vojniku. Oddali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je izdihnila.

Podlegla opekinam. Angeli Marko, 19 letni sobarici v Celju, se je vnela obleka pri štedilniku. Reva je dobila tako hude opekline, da jim je podlegla v celjski bolnišnici.

Radi naglega premikanja in hude zime so dobile holandske patrulje drsalke

V japonski prestolnici Tokio so dobili toliko snega, da so lahko tudi tam enkrat smučali

Nemška vojaka preiskujeta telefonsko napeljavo na zapadnem bojišču

Angleška letalka Pavlina Gower pomaga prevažati bojna letala iz tovarne na letališče

Zanj je bila mlačva neprijetna. Najprej bo moral nastaniti šest »tovarišev« delavcev, članov boljševiške stranke, ki bodo nadzirali delovanje mlatilnice. Vseh šest bo nastanil pri Andrejevu, ki ima šest postelj. Na teh sicer sami spijo, a za časa mlačve se bodo morali zadovoljiti s slamo. Potem je treba poskrbeti za četo konjenikov, ki bodo prišli iz Kijeva z nalogo, da stražijo okoličico, osigurajo delo ter preprečijo morebitno vstajo kmetov, ki so besni, ko vidijo, kako odvažajo njihovo žito v Odeso.

Dober potek mlačve je v marsičem odvisen od Alekseja Andrejeva. Šubin je strogo opazoval starega kmeta in njegovega sina Fedora, močnega mladeniča petindvajsetih let. Jasno je, da Andrejev ima živčne zaloge, toda tako dobro skrite, da jih nobena preiskava ni mogla odkriti. Karanzin, ki je imel posebno nalogo, da nadzira živinske hleve, svinjske staje in kokošnjake, je imel knjigo, v kateri je bila vse vpisano, kar je na pristavi živel in se pridelalo.

V sovjetska skadišča v Jaski so morali iz vse okolice pošiljati žito, krave, teleta, svinje, perutnino in belice. Kmetstvo ljudstvo se je moralo odreči vsemu na račun »tovarišev« delavcev, izvršiteljev petletke, ki bo ustvarila čudeže v sovjetski deželi. Delavci ne bi smeli trpeti pomanjkanja. A tudi oni so ga trpeli, kajti velike pošiljatve živil so izginile v velikih sovjetskih skladiščih,

od katerih so imeli ključne razni »sodrug« voditelji. Ti so skrivaj odnašali najboljše stvari, delavci pa so dobili ostanke.

Šubin je prizanašal Alekseju Andrejevu, ki je pred revolucijo bil načelnik vasi in je še tudi sedaj imel velik vpliv v Balti. To je storil iz potrebe. Brez Alekseja bi propadel baltski sovjetski kolhoz, kar pa se ni smelo zgoditi, ker bi potem tudi njegovemu paševanju bilo konec. Sicer pa je Aleksejev tudi bil oče Klavsja Rišina. Šubin je dobro vedel, da so v boljševiški družbi pretrgane vezi med starši in otroci in da človek pripada samo komunistični državi, ki ima nad njim neomejeno oblast. A to je samo na zunaj, kaj pa se godi v srcih, tega nihče ne more vedeti. Ali je Rišin res pretrgal vse zveze z domom? Skoraj gotovo ne.

Šubin se je spomnil na tisti dogodek, ko je Rišinu svetoval, naj požge Balto. Rišinov odgovor je bil tak, da je iz njega lahko sklepal, da je za mladega ljudskega komisarja Balta več kakor druge vasi. Ime Balta je v njem vzbudilo stare spomine, lepe slike, sorodne, prijateljske obraze. Šubin je spoznal, da človek ni tako kakor ga je naslikal Karel Marks, oče komunizma; ni mogoče iz njega iztrgati srca in čustev. Pod vplivom razmer lahko zadremlejo gotova čustva, toda čez čas se spet zbudijo in še z večjo silo zavladajo v njem. Gotovo tudi

blago pa večje delce, kakor saje in prah. Čeprav je bila ta maska primitivna, je vsaj proti dimu gotovo dobro rabila. Nje zračna cev je segala do tal, a dima je v zraku neposredno ob tleh, kakor znano, manj.

V 170 zračnih bitkah sestrelil 70 nemških letal

Najboljši pilot Kanade iz svetovne vojne Billy Bishop se je ponovno vrnil v vojaško službo. V svetovni vojni se je Bishop udeležil kakšnih 170 bitk v zraku in je sestrelil 70 nemških aeroplanov. Prejel je za to odlikovanje Victoria Cross, t. j. najvišje odlikovanje, ki ga je mogoče doseči v vojni. Bishop je zdaj 45 let star. L. 1915., ko se je dal uvrstiti med letalce, mu je bilo 21

Slovinci in misijoni. Misijonska misel pada med našim ljudstvom kot seme na rodovitna tla ter rodi obilen sad. Čeprav naš narod ne obiluje z odvišnimi gmotnimi sredstvi, vendar po možnosti rad daruje v misijonske svrhe. Misijonske težnje podpira tudi z molitvijo, daritvijo in raznimi duhovnimi dobrinami. Tudi misijonske delavce rad in številno pošilja v razna misijonska področja. V raznih delih sveta so zaposleni sinovi in hčere slovenskega naroda kot misijonarji in misijonarke. Vsako leto jim sledijo nove moči. Čez nekaj tednov (5. aprila) odpotujejo zopet tri sestre iz Slovenske Bistrice kot misijonarke na Kitajsko. Pred tremi leti so odšle iz Slovenske Bistrice štiri sestre v misijone na Kitajsko, kjer plodonosno delujejo v častunški prefekturi. Ker bi rade otvorile novo misijonsko postojanko v Tugčvanu, se pripravljajo zopet tri sestre iz Slovenske Bistrice na odhod na daljni vzhod. Dne 5. aprila odrinejo namreč na Kitajsko tri nove misijonarke: s. Regina Curič iz Črensovcev v Prekmurju, rojena leta 1912., s. Martina Drofenik iz Stoperce, rojena leta 1907., in s. Bonifacija Šmid iz Loč pri Poljčanah, rojena leta 1919. Priporočajo se molitvi in plemeniti požrtvovalnosti slovenskih misijonskih prijateljev.

Maribor ima kot mesto v vsej državi največ vrtov. Zemljiška površina Maribora znaša 705 hektarjev. Vrtovi zavzemajo v Mariboru 295 hektarjev in je Maribor, kar se tiče obsega vrtov, na prvem mestu v Jugoslaviji. Največji posestnik v Mariboru je mestna občina.

Zanimiva ugotovitev. Sv. Venčeslav pri Sl. Bistrici, ki šteje okroglo 900 duš, je imel v zadnjih desetih letih 279 rojencev, umrlo jih je pa samo 147, torej znaša prirastek 132 duš.

Enodnevni tečaj o trsnih rezih v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v soboto, 24. februarja. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen in bo trajal od 8 do 12 in od 14 do 18. Za hrano skrbe tečajniki sami.

Beda haloških oglarjev. Letošnja huda zima je med drugim bridko zadela oglarje po Halozah. Zaradi visokega snega in zametov haloški oglarji niso mogli podirati drevja za žganje ogla in so ob ves zimski zaslužek. Uboje haloške oglarke pare so navezane na prosjačenje pri usmiljenih večjih posestnikih, ki so pa tudi bolj redki po Halozah.

Najstarejši Slovenec umrl. Na Pšajnovici, občina Šmartno v Tuhinju na Gorenjskem, je umrl v stotem letu Anton Pistotnik. Najstarejši Slovenec bi bil izpolnil letos 8. junija 100 let. Stari Pistotnik je bil do zadnjega čil in čvrst, a letošnja izredno huda zima tudi njemu ni prizanesla in ga je pobrala na nepelnično sredo. Imel je devet otrok, od ka-

terih sta dva umrla. Žena, s katero je živel 56 let, je umrla pred 12 leti v visoki starosti 83 let. Posestvo je izročil najmlajšemu sinu, 57 letnemu Matiji, šele tedaj, ko je bil star 95 let.

Važna uredba za absolvente Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Po pooblastilih prosvetnega ministra je njegov pomočnik dr. Fedor Nikič v smislu § 5 določil uredbe o rangi strokovnih šol napram srednjim šolam in fakultetam po zaslišanju mnenja glavnega prosvetnega sveta med drugim določil: »Dveletna nižja kmetijska šola z naknadnim tretjim razredom nižje kmetijske šole odgovarja izobrazbi ne popolne srednje šole in daje kvalifikacijo za uradnike po § 45., odst. 1 uradniškega zakona.« Torej bodo absolventje Vinarske in sadjarske šole, ki bodo nadoknadjali tretji razred nižje kmetijske šole, dosegli uradniški položaj, če bodo v kmetijski javni službi. Da bo to možno, bo morala kr. banska uprava na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru otvoriti tretji letnik, katerega učna doba bi se pa lahko za absolvente, ki so šolo dovršili in so v javnih službah, skrajšala. V tem oziru naj tem absolventom grede na roko kr. banska uprava in pa ravnateljstvo Vinarske šole v Mariboru, kajti sicer je gornja uredba za Slovenijo brez praktičnega pomena.

Še enkrat o veljavnosti naših starih kovancev. »Slov. gospodar« je že opozoril javnost, da preneha veljavnost starih 50 dinarskih kovancev 16. februarja. Stari 20 dinarski kovanci obdržijo veljavo do 16. avgusta, stari dvadinarški do 16. avgusta, stari enodinarski do 20. aprila in stari kovanci po

Žrebanje knjižnih nagrad Družbe sv. Mohorja

Izžrebane so bile naslednje številke:

1311 (1. nagrada, knjig za 2500 din), 1333 (2. nagrada, knjig za 2000 din), 543 (3. nagrada, knjig za 1500 din), 861 (4. nagrada, knjig za 1000 din), 505, 20 (5. in 6. nagrada, knjig za 500 din), 1004, 1353, 993, 1224 (7.—10. nagrada, knjig za 250 din), 230, 1424, 1126, 1016, 1194 (11.—15. nagrada, knjig za 200 din), 894, 721, 870, 907, 1284, 1427, 158, 594, 315, 124 (16.—25. nagrada, knjig za 100 din), 151, 481, 166, 2, 1085, 575, 808, 65, 783, 99, 273, 1108, 915, 1300, 1272, 969, 259, 36, 291, 127 (26.—45. nagrada, knjig za 50 din).

Lastniki izžrebanih števil naj nam pošljejo kupone z navedbo svojega točnega naslova in s sporočilom, katere knjige naše založbe žele kot nagrado. — DRUŽBA SV. MOHORJA, CELJE.

Uprava »Slov. gospodarja« za točnost števil ne jamči.

50 par do 16. avgusta 1940. Občinstvo je dolžno s trgovci in obrtniki vred sprejemati zgoraj označeni kovani denar do od finančnega ministrstva določenih rokov. Po teh rokih pa sprejema razveljavljene kovance samo še Narodna banka šest mesecev po zakonitem času brez odbitka. Pripominjamo še enkrat, da veljajo ti roki za stare (bele) kovance.

Duhovne vaje za dekleta. V dneh od 28. februarja do 3. marca se bodo vršile na Betnavi pri Mariboru duhovne vaje za kmečka dekleta. S pomočjo nabiralne akcije za duhovne vaje in tečaje je prispevek za duhovne vaje znižan na 50 din. Duhovne vaje bo vodil g. Drago Oberžan. Bolje se ne moremo pripraviti na skrivnosti, ki nam jih prinaša cerkveno leto ob Veliki noči, kakor z dobro opravljenimi duhovnimi vajami. Prijavite se do 20. februarja domačemu g. župniku ali na naslov: Škofijska centrala Katoliške akcije za dekleta, Betnava-Maribor. S seboj je treba prinesiti dve rjuhi, obrisalo in copate.

Pisarna notarja dr. GROBELNIKA v Mariboru se nahaja sedaj v novi zgradbi »Drave« v Sodni ulici. 160

Požari

V prijazni letoviški vasi Spodnja Sorica ob jugoslovansko-italijanski meji v Selški dolini je vsled kratkega stika nastal požar uničil hlev posestniki Mariji Pintarjevi. Gasilci in domačini so oteli živino, poslopje pa je zgorelo s krmo in s stroji. Škoda znaša 70.000 din, zavarovalnina pa samo 15.000 din.

V Vukovskem dolu v Jarenini je pogorela posestniku Rajmundu Ferlincu 200 let stara domačija. Škoda znaša 17.000 din.

Vse obsodbe vreden uboj zakrivil mladoletnik. V Apačah na Dravskem polju je prišlo med mladoletniki do preprirov, ki so končali s pobojem. Mrtev je obležal z razbito lobanjo 42 letni samski živinski prekupec Franc Rajh iz Apač pri Sv. Lovrencu. Kot udeleženci so osumljeni štirje 16 do 20 let stari fantalini.

Zlobna roka se maščevala. Pri Šumanovih pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je poginilo 12 plemenitih svinj. Živinozdravnik je ugotovil, da so poginile svinje radi strupa, katerega je natrosila zlobna roka iz maščevanja v korita. Šuman je hudo udarjen.

Plesal s križem v roki. Kakor poroča »Hrvatski dnevnik« iz Varaždina, se je v vasi Jalžabetu blizu Varaždina zgodil primer, ki je vzbudil veliko pozornost. Pri nekem kmetu je bila gostinja, na katero so tudi prišli maskirani kmetje. Med njimi je bil tudi 48 letni kmet Juri Čulak. Bil je oblečen kakor duhovnik na pogrebu ter je plesal s križem iz koruznice v roki. Nenaodma pa mu je postalo slabo. Prenesli so ga v sosedno sobo. Polivali so ga z mrzlo vodo ter odstranili krinko

let. Štiri mesece je bil v Franciji za izvidnika, potem se je posvetil pilotiranju. Pokazal je izredno lokavost in spretost. Predvsem je bil neprekosljiv strellec. Potem je doživel nezgodo in je ostavil aviacijo. Toda l. 1934. se je zopet oprijel pilotskega poklica in je dokazal, da ni utrpel niti najmanj na svoji nekdanji spretnosti. Ni izključeno, da pojde Billy Bishop zdaj ponovno na boljše v Evropo in se bo tam srečal s svojimi starimi znanci iz svetovne vojne, pa tudi s svojimi starimi nasprotniki...

Rekord lastovke

V Lanzu v Italiji so napravili pred kratkim zanimiv poskus da bi dognali največjo brzino,

v Klavsovi duši klijejo misli, ki bi zelo iznenadile, če bi prišle na svetlo.

Šubin se je spomnil na svojo mater, ki jo je bil zapustil. Najbrž še sedaj živi v Odesi v kaki zamazani luknji in prenaša največjo bedo, kakor druge stare žene, ki so brezkoristne za mlado rdečo družbo in se zaradi tega nihče ne zmeni zanje. Zdelo se mu je, da sliši pritaženo stokanje, ki prihaja iz zakotnih ulic. Morda je vmes tudi glas njegove matere. Že prej se je večkrat spomnil na mater a si je njeno sliko vedno brezobzirno pregledal iz spomina. Danes je bil drugačen. Priznati si je moral, da ima dolžnosti do starke, ki ga je bila rodila in zredila.

V tem trenutku so se odprla sobna vrata. Na pragu je stala Natalija. Njen pogled je bil zaskrbljen. Šubin se je nehote vprašal: »Kaj se je spet zgodilo?« Njegov obraz, ki se je bil ob spominu na mater nekoliko omilil, se je pomračil, čelo se je nagubalo in oči so dobile strog izraz.

»Kaj je?« je ostro vprašal.

»Nataša Krilova hoče s teboj govoriti.«

»Nataša Krilova?«

Če bi ga Natalija bolj pozorno pogledala, bi opazila, da je prebledel. Spomnil se je na krvavi prizor ob reki in je nehote vzdrltel. Zastonj se je zatekel k sovjetskemu zakonu, ki pravi, da je dobro vse, kar služi

boljševizmu, zlo pa vse tisto, kar mu nasprotuje. Dušna vest se je vzdramila in zavpila, da je zločinec.

Ker je molčal, je Natalija nekam boječe vprašala: »Ali jo naj privedem sem?«

Molče je prikal. Prej ali slej mora priti do tega srečanja. Bolje danes ko jutri.

Nataša je vstopila, visoko dvignila glavo in ostro pogledala. Iz njenih oči je odsevala volja in odločnost.

Šubin je nekaj časa opazoval deklico. Njeni pogledi so ga magnetizirali. Ni vzdržal njihovega žara. Povesiti je moral oči in zamežikati.

»Šubin, prišla sem vprašat, kaj si storil z mojim očetom?« je odločno vprašala Nataša.

»S tvojim očetom?« se je začudil Šubin.

Njegov glas je bil negotov.

»Da!« je nadaljevala deklica. »Zjutraj je odšel na ribolov in se je tudi vrnil, ker sem videla njegov čoln. Kje pa je on? Kaj si naredil z njim?«

Natašine besede so bile kakor udarci. Šubin se je čutil slabega. Vstal je in začel hoditi po sobi gor in dol. Natašini pogledi so mu sledili. Ker ni odgovoril, je skoraj zavpila:

»Šubin, ali slišiš? Kaj si naredil z mojim očetom? Kje je?«

Šubin se je stresel. Ne da bi Nataša opazila, je segel z roko v žep, v katerem je imel samokres, da bi se pre-

z njegovega obraza. Ves napor okoli njega je bil zaman. Čez nekaj minut je umrl. Njegovo smrt smatrajo za božjo kazen.

Obsedba radi nasilnega odvzema 1200 din. Lani 31. avgusta je vzel 31letni zidar Franc Stepišnik iz Gorišnice pri Ptujju že pokojnemu poselniku Jakobu Vesenjaku v Zamušanskem gozdu nasilnim potom iz listnice 1200 din. Stepišnik je bil obsojen v Mariboru v minulem tednu na tri leta težke ječe.

Resnica je vendarle prišla na dan! V Celju sta bili lani 3. januarja obsojeni: 24letna Marija Višner na 15 let ječe, njena 20letna sestra Ana pa na 12 let. Višner Ana je umorila iz naslade štiri otroke in med temi dva sinčka svoje sestre Marije. Ana je trdila pred sodniki, da jo je nagovorila k groznemu dejanju njena sestra Marija, kateri je prisodilo sodišče radi večje krivde 15 let. Višner Ano so odvedli v Begunje po obsodbi v tamošnje žensko kaznilnico. Tamkaj je izpovedala Ana sestrski prednici, da je krivo pričala zoper svojo sestro in da hoče to popraviti, ker je bila pri sv. spovedi in prejela naročilo, da mora zločin krivega pričevanja popraviti na merodajnem mestu. Dne 9. februarja se je vršila na okrožnem sodišču v Celju obnovitvena razprava, na kateri je bila Marija Višnar oproščena ter puščena na svobodo.

Za uboj tri leta. Zadnje dni se je zagovarjal pred kazenskim senatom v Celju na tajni razpravi 19letni hlapec Albert Obrulj iz Resnika pri Zrečah. Imenovani je na Novega leta letos v Rebernikovi gostilni pri Sv. Kunigundi blizu Zreč smrtno zabodel Franca Videčnika. Obrulj je bil obsojen na tri leta ječe.

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po hudi zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Banovinski proračun za leto 1940-41

Razprave banskega sveta naše banovine so bile zadnja leta na višini resnične parlamentarne korporacije. Banski svetniki so dobili tudi letos priliko, da izrazijo svoja mnenja ter stavijo svoje predloge v razpravi o poedinih točkah novega proračuna, ki znaša 139,631.260 din, kar pomeni, da je v primeri s sedaj veljavnim proračunom (1939/40) povešan za 2.8 milijona dinarjev.

Izdatki se razdele na posamezne oddelke takole: občni oddelek in glavna pisarna din 7,152.280, upravni oddelek 1,758.200 din, kmetijski oddelek 10,273.420 din, prosvetni oddelek 26,364.700 din, tehnični oddelek din 39,988.070, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 12,938.060 din, finančni oddelek 18,035.620 din, oddelek za trgovino, obrt in industrijo 3,956.170 din, prispevek banovinskemu zavodu 16,364.740 din, proračunski rezervni kredit 3,000.000 din.

Kmetijski oddelek izkazuje v glavnem iste postavke kot za tekoče proračunsko leto. Odpadla je postavka »gospodarstvo z gnojem«, in sicer prispevki za ureditev gnojšč v znesku 250.000 din ter prispevki za nabavo sesalk v višini 50.000 din. Na 315.000 din so bili od 200.000 din povečani izdatki za mlekarstvo. Znatno je bila povečana podpora za pospeševanje kmečkega ter delavskega vrtarstva, in sicer od 10.000 na 100.000 din. Za 50.000 din bodo povečane podpore združenim organizacijam. Med izrednimi izdatki je postavka 150.000 din kot povračilo Pokojninskemu skladu banovinskih uslužbencev za predujmovna izplačila in prispevek za zgradbo stanovanjskega poslopja »Kmetijske poskusne in kontrolne postaje«. Tudi postavka 100 tisoč dinarjev kot prispevek za ureditev banovinske kleti v Ljubljani je nova. Nekoliko povečani so bili v novem proračunu izdatki

za veterinarstvo in tako tudi za gozdarstvo, za urejanje hudournikov in za komisijo za agrarne operacije. Pri tej je nova postavka 30.000 din, in sicer podpore za kultiviranje belokrajinskih steljnikov. V celem so bili izdatki kmetijskega oddelka brez zavodov zvišani od 9.84 milij. din na 10.27 milij. din.

Med dohodki so na prvem mestu doklade, kojih donos je preračunan nekoliko višje radi zvišanja davčne podlage, kar je v zvezi z zadnjo reformo neposrednih davkov. Skupni donos doklad je preračunan na 69,717.000 dinarjev (v tekočem proračunu na 68,342.500 dinarjev). Doklade ostanejo neizpremenjene: 50% občna, 5% cestna, 5% zdravstvena in 35% šolska doklada. Delež na skupnem davku na poslovni promet, pri katerem je banovina najbolj krivično prikrajšana, ostane neizpremenjen na 2.9 milijona dinarjev. Trošarine ostanejo skoro neizpremenjene ter znašajo 40.4 milijona dinarjev. Donos davkov in taks je tudi ostal skoro neizpremenjen, namreč 19.4 milijona dinarjev.

Banovinski proračun je sestavljen zelo skrbno, podrobno ter ustrezajoče dejanskim potrebam v sedanjih težkih časih.

Posvetu

Za Avstrijo je zginila še »Ostmarka«. Ko je bila priključena Avstrija Nemčiji, so jo prekrstili iz Berlina v Ostmarko (vzhodno krajino). Ostmarka je imela svojo deželno vlado na Dunaju, kjer je prebival vrhovni državni namestnik za vso pokrajino. Pred nedavnim je prenehala tudi Ostmarka z avstrijskimi deželami, ki so že bile prej preimenovane v »Reichsgaue« (državna okrožja) z namestniki na čelu, ki so bili istočasno voditelji strankine edince in v podrejeni dunajski deželni vladi. Od 1. februarja so podrejene avstrijske dežele kot državna okrožja državnemu vodstvu v Berlinu. Nekdanja avstrijska cesarska prestolnica Dunaj je danes samo še sedež malopomembne upravne edince, kakor sta Celovec ali Gradec.

Novo jamstvo za mir na Balkanu na vidiku. V ospredje sili načrt za sklenitev posebne črnomske zveze, pri kateri bi sodelovale Turčija, Bolgarija in Romunija. Ta zveza bi bila branik proti prodiranju sovjetske Rusije na Balkan. Čeravno ne nameravati zavzeti sovražnega stališča napram Rusiji ne Bolgariji in ne Romuniji in se zaenkrat radi prezaposlenosti na Finskem ni bati sovjetskega vpada na Balkan, so vendar vladni krogi v Bukarešti prepričani, da bi črnomska zveza

predstavljala novo jamstvo miru na Balkanu. Črnomska zveza bi bila seve povsem neodvisna od Balkanske zveze.

Francoski komunisti pod obtožbo. 44 francoskih komunističnih poslancev se mora zagovarjati pred pariškim vojaškim sodiščem. Obtoženi so, da so kljub prepovedi državnih oblasti začeli in nadaljevali z obnavljanjem razpuščene komunistične zveze ter se s tem pregrešili zoper najvišje državne interese v sedanji nevarni dobi.

Zoper brbljanje. Slabost človeške narave je brbljanje in čenčanje. Ni ta slabost svojska samo ženskemu spolu, marveč tudi moškemu. V nekem oziru je prazno čenčanje med moškim spolom še nevarnejše, ker se rado pokriva v obleko visoke politike. Za takšno brbljanje dajejo sedanje mednarodne razmere dovolj povoda in tvarine. V sedanjih prilikah mnogoteri nastopa v ulogi namišljenega velikega državnika in vojskovodje. Stvar bi ne bila sama po sebi nevarna, če ne bi bilo ušes, ki so sovražna državi in njeni dobrobiti. Takšna ušesa veliko več slišijo, kot se je v resnici govorilo, in o tem dalje poročajo. Takšnih ušes se najde povsod, v izobilju jih je tudi v naši državi. Narodni voditelj dr. Korosec je v svoji novoletni poslanici Slovencem

pričal, ali je orožje nabasano. Ko se je uveril o tem, je stopil pred deklico. Glavo je nekoliko sklonil ko bik ko napada in brezčutno dejal:

»Kaj sem storil s tvojim očetom? Kaznoval sem ga kot zločinca.«

Nataša je zateturala in se naslonila na steno. Pogleda ni odmaknila od šubina.

On je spet stopil pred njo. Nepremično jo je gledal.

»Kak zločinec je bil moj oče?«

»Tat!«

Nataši se je zdelo, da so se tla zazibala pod njenimi nogami. Bala se je, da se bo zdaj zdaj zrušila.

»Da, tat,« je nadaljeval šubin. »Zasačil sem ga, ko je nesel z ribami napolnjeno košaro.«

Zasmejal se je in pikro rekel:

»Ah, sedaj se veče ne čudim, da si ti sveža in lepa ko kaka boljševisitka. Oče te je pital s dnjestrskimi ribami, ki sem jih jaz dal loviti za tovariše delavce v Jaski. Lepo hčer je hotel imeti. Uspelo mu je.«

Naglo je pomislil, da Karanzin ni zaslužil brce v trebuh, ko mu je bil predlagal, naj bi Natalijo zamenjal z Natašo.

»Močli!« je zavpila Nataša.

Šubin se je zasmejal.

»Ali si pozabila, pred kom stojiš?« je vprašal dostojanstveno in je pri tem izbočil prsi ter dvignil glavo.

»Ne, nisem pozabila! Stojim pred enim strahopetcem.«

»Pazi na besede!« je požugal predsednik vaškega sovjeta.

»Čemu? Bolje je, če bom mrtva kakor živa v tvojem prokletem rdečem peklju!«

»Tako misliš?«

»Da!«

»Potem mi bodi hvaležna, da sem tvojega očeta rešil tega, kar ti smatraš za rdeči pekel.«

»Kje je?«

»Ne boš ga več videla.«

»Mrtev je?«

»Mrtev!«

»Ah!...« je zajejala.

Sedaj je bilo konec njene navidezne moči in odločnosti. Vsa se je tresla. Z grozo v očeh je strmela v šubina.

»Ti si ga ubil?« je vprašala zamolklo.

»Da, jaz!« je mirno odgovoril.

Nataša je še enkrat zbrala moči, dvignila je roke in se zagnala proti šubinu. Ta je segel v žep. Prijel je za samokres.

»Varuj se!« je dejal kratko.

Nataša je spustila roke. Moči so ji spet opešale.

(Dalje sledi)

ki jo je zmožna lastovka. Iz nekega gnezda z na pol odraslimi mladiči so odvedli samico z avtom v 132 km oddaljen kraj in so jo tam izpustili. Po 43.5 minute je lastovka sedela spet na svojem gnezdu v Lanžu. Za polet nazaj je rabila torej povprečno brzino 176 km na uro.

Čudna usoda

V Csoru na Madžarskem je 40 letnega poljedelca Jožefa Mikosa v peščeni jami zasulo. Njegov brat, ki je delal z njim, ga je sicer potegnil iz strašnega položaja, toda Mikos je dobil tako težke poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Usoda je hotela, da je Mikoševa žena v isti uri, ko je izgubila moža, rodila svojega četrtega otroka — dečka.

resno opozoril na takšne ljudi. Njegovo opozorilo ni ostalo brez uspeha. Uspeh je v tem, da ljudje bolj čuvajo svoj jezik, ki mu ne spuščajo vajeti, pazijo pa tudi bolj na sovražna ušesa. Z istim pojavom kot pri nas imajo tudi posla v Angliji. Tudi v tej državi visoke kulture se nahajajo ljudje, ki nimajo dovolj discipliniranega jezika in ki z njim ogrožajo interese narodne brambе. Zato je proti brbljanju takšnih ljudi začela nastopati organizirana javnost. Izdali so se v ogromni nakladi letaki, ki poučujejo narod o nevarnosti nepremišljenega govorjenja. Posebno se opozarjajo ljudje na to, kako nevarno je govoriti o mobilizaciji, o vpoklicih vojaških obvezancev na vaje, o oboroževanju, o municiji, o gibanju ladij, letal itd. Dva in pol milijona letakov te in slične vsebine je bilo te dni izdanih v Angliji. Mnogo jih je tudi bilo poslanih v angleške kolonije in dominijone. Čeprav se pri nas še ni smatralo za potrebno izdajati letake zoper nepremišljeno brbljanje, potrebno pa je, da se vsaj zoper hudobne povzročevalce in razširjevalce neresničnih in državnim koristim škodljivih vesti postopa z vso odločnostjo.

Komunisti v Rusiji — manjšina. Nad ruskim ljudstvom vlada z nasiljem komunistična stranka, ki si v teku 23 let, kar vlada nad Rusijo, ni mogla pridobiti zaupanja ljudstva. To dokazuje izid občinskih volitev, ki so se nedavno vršile v Rusiji (z izjemo vzhodne Poljske, ki jo je zasedla Rusija, in Karelske ožine, ki je radi vojne s Finci v voj-

nem stanju). Rezultat občinskih volitev v sovjetski Rusiji je tale: izmed izvoljenih občinskih odbornikov pripada komunistični stranki 31.41%, 68.59% izvoljenih kandidatov pa je izven komunistične stranke. V mestih so komunisti zavzeli 43—50% odborniških mest. V sami Moskvi imajo komunisti 699 odbornikov, 703 pa je izvenstrankarjev. Potem takem niti v ruski prestolnici ni komunistične večine. Na vaseh pa je odstotek nekomunističnih odbornikov še veliko večji kot v mestih in industrijskih krajih. To je dokaz, da rusko ljudstvo v svoji veliki večini odklanja komuniste. Razmere v Rusiji dokazujejo, da je komunizem kot gospodarski, politični in državni sestav nemogoč. Če ga odklanja rusko ljudstvo, bi ga vsak narod z višjo kulturo že davno končno veljavno moral pregnati iz svoje srede. Ako bi se vojne razmere obrnile v škodo sovjetov, bi to moglo postati usodno tudi za notranje razmere sovjetske Rusije.

V Ameriki grade zračne orjake. V Kaliforniji v Združenih državah Severne Amerike gradi tovarna letal »Douglas« orjaško letalo za bombardiranje, ki bo nosilo ime tovarne. Bombarder bo imel šest motorjev, ki bodo proizvajali 1200 konjskih sil moči. Goriva bo vzelo s seboj za 8000 km poti in bo zmožno z 20.000 kg (20 tonami) bomb preleteti brez pristanka 10.000 km dolgo pot. Zračni orjak bo tehtal 80 ton. Ta orjak bo najbrž dan na razpolago zaveznikom (Angliji in Franciji).

Kratke tedenske novice

V Bosni in Srbiji je začelo vodstvo zemljoradniške stranke med ljudstvom veliko akcijo proti državni trošarini na alkoholne pijače.

Novo nemško tajno vojno sredstvo, katerega je Hitler že večkrat napovedal v svojih govorih, je po mnenju francoskih strokovnjakov nov strupen plin, s katerim bi radi Nemci pregnali francoske čete iz Maginotove črte.

Nemčija bo vzela s 1. marcem iz prometa vse niklaste kovance po eno marko in 50 pfenigov in jih bo nadomestila z aluminijastim denarjem. Radi zapore na morju so ostali Nemci brez nikla, ki je neobhodno potreben za oboroževanje.

Francija ima pod orožjem šest in pol milijona mož. Na francoski meji je postavljenih nad 18 milijonov metrov žičnih ovir.

Velika Britanija bo imela oboroženih ob koncu leta 1940. pet milijonov ljudi.

Tretji oddelk kanadske vojske je došel od nemških podmornic neovirano 8. februarja v neko angleško luko, kjer se je izkrcal.

Angleška in francoska vojska skupaj sta izgubili v prvih petih mesecih vojne 1500 mož. V svetovni vojni leta 1914. je imela francoska armada sama v istem razdobju 720.000 smrtnih žrtev.

Od začetka vojne znašajo zavezniške in nevtralne izgube na morju 274 ladij, od tega 143 angleških, 14 francoskih in 117 nevtralnih — trdijo Angleži in zanikajo nemško trditev o uničenju 409 zavezniških in nevtralnih ladij.

Združene ameriške države so dovolile Finski posojilo sto milijonov dolarjev, to je šest milijard dinarjev za nabavo ameriškega blaga.

Štirje divizijski in 12 brigadni generalov je zadnje dni odlikoval Stalin radi »sijajnih sovjetskih uspehov na Finskem«.

Irska nasilneža Barnes in Ricards, ki sta bila lani avgusta obojena na smrt, ker sta zakrivila eksplozijo, pri kateri je bilo ubitih pet oseb, sta bila sredi minulega tedna v Burninghamu na Angleškem obešena.

Rudniška nesreča v premogovniku pri Martie-u v Belgiji je zahtevala 25 smrtnih žrtev.

Vsled deževja sproženi zemeljski plaz je zasul v španskem mestecu Puentes de Cesna pri Granadi več hiš in je bilo 19 ljudi ob življenju.

V francoski armadi služi — kakor poroča francosko časopisje — 17.000 duhovnikov. So na raznih vojaških položajih. Med njimi so častniki, podčastniki in navadni vojaki. Udeležujejo se tudi bojev in jih je precej že padlo, mnogo pa je tudi že odlikovanih.

Finci so uničili ali zajeli doslej 644 sovjetskih tankov, sestrelili 331 sovjetskih letal, zaplenili 206 topov, ki so večidel uporabni, 502 tovorna avtomobila, 63 poljskih kuhinj, ki so večinoma v dobrem stanju, 28 oklopnih avtomobilov, 20 velikih traktorjev in 1550 živih konj. 40 tankov uporablja sedaj finska vojska v borbah proti Rusom-lastnikom. Finske vojne sile so potopile nadalje tri sovjetske vojne ladje in eno podmornico. Sovjetske izgube cenijo na 200.000 vojakov.

Organiziran kmetijski stan je trdnjava Finske

Pri napadu Rusije na Finsko skuša komunistična propaganda svetu, predvsem pa Fincem, dokazati, da hočejo Fince le odrešiti in jim pripomoči k boljšemu življenju. Toda Finci kot kmečki narod so za to propagando gluhi, ker ljubijo svojo zemljo, predvsem pa svobodo posameznika, ki je prinesla Fincem zavidanja vreden napredek, katerega ne more pokazati Rusija s svojim neurejenim nasilnim državnim ustrojem.

Tajno finskega junaškega odpora nam odkrije vpogled v organizacijo finskega kmetijstva. Podnebje in zemlja Finske za kmetijstvo nista ugodna. Kmečki stan sestoji iz malih posestnikov, kar življenje napravi še bolj težavno in zahteva medsebojno pomoč. Od tod izvira smisel finskega kmeta za disciplino. Finski kmet je najbolje zadržno organiziran. Med članstvom vlada duh sodelovanja in vera v uspeh. Na tej osnovi je zadržni duh finskega kmeta zadobil okrog leta 1880.

svoj veliki polet. Pozneje, ko se je finsko združništvo tesno povezalo s finskim ministrom za kmetijstvo, se je tako razvilo, da šteje danes 5500 zadrug, v katerih sodeluje preko 800.000 članstva, to je 25% prebivalstva, kar obsega skoraj vse finske kmečke družine. Poslovanje teh zadrug znaša letno pet milijard finskih mark. Če gremo po finskih vaseh, vidimo povsod zadržne trgovine, ki imajo svojo centralo v glavnem mestu Helsinkih. Zadruga dobavljajo kmetom in delavcem vse, kar potrebujejo za življenje, ter prevzemajo in prodajajo kmetijske in delavske proizvode. Zadržništvo ima v Helsinkih sledeče centrale: Zadruga oskrbovalnih in prodajnih trgovin, Osrednja kmečka nakupovalna zadruga s 324 trgovinami, Osrednja mlekarna s 549 mlekarskimi zadrugami, Osrednja kreditna banka s 1299 kreditnimi zadrugami in 139.000 člani. Poleg omenjenih obstojajo še druge zadržne centrale, ki skr-

Varnostni klobuki

Že nekaj časa pripravljajo londonski damski frizerji novo pričesko, ki naj bi bila takšna, da je jeklene čelade, kakršne nosijo sedaj članice najrazličnejših ženskih organizacij, ne bi mogle pokvariti. Čas pa je zahteval tudi posebnosti glede moških klobukov. Najnovejši model teh klobukov imajo jeklene vložke, ki naj bi glave ščitili pred drobcem bomb in izstrelkov.

Delavska milica

Da bi preprečili beg komunističnih nasprotnikov, so v zasedenih vzhodnopolskih pokrajinah ustanovili tako imenovane rdeče delavske milice. Člani teh milic so do zob oboroženi. Po vseh cestah in potih se pojavljajo. Preiskuje

Avugust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

»Tebe!« je ponovil Luka, dvignil glavo in pogledal dekle žalostno, tako žalostno, da jo je srce zabolelo. »Vidiš, jaz nisem berač, imel bom hišo in grunt, imel bom vse, človek bom, toda ti me dvigni s svojo roko! Ljudje pravijo, da dvigajo angeli dušo v nebo, dvigni ti mene na zemljo med ljudi, dvigni, prosim te za pet ran Kriščevih! Samo ti moreš, samo ti, jaz nočem druge, ne maram druge. Nikar se ne smeš, nikar se ne norčuj! To mi je prišlo od Boga v glavo, reci mi besedo, samo besedo!«

»Niti se smeš niti se norčujem, greh bi bilo. Toda rečem vam, Luka, pustite me; jaz nisem svoja, nevesta sem, slabo ste se namerili.«

»Nevesta? Ti? Čigava?« je kričnil Luka in vsa kri mu je udarila v lice.

»Z Androm Pavlekovičem, ki sem se mu v srcu že davno obečala.«

»Davno obečala! A jaz tega nisem vedel. Oh, oh! To mi je smrt, smrt!« je jecal Luka in lezel vase.

»Pojdite, Luka, svojo pot in Bog vam daj srečo!

34

Mene pa pustite! Vedela sem, da boste prišli; sosed Mato je to povedal mojemu očetu. Vi ste računali, toda vaši računi so bili krivi. Vsako srce gre svojo pot, a očetova nesreča ni pot do mojega srca. Vidite, jaz se ne smejim, kakor bi to druga storila, jaz ne kličem očeta, niti vas ne podim s palico, jaz vam samo pravim: Zbogom! Če imate dušo, boste lahko človek tudi brez mene.«

To je rekla in šla v hišo, Luka pa je ostal sam kakor ono drevo, ki je zraven njega stalo.

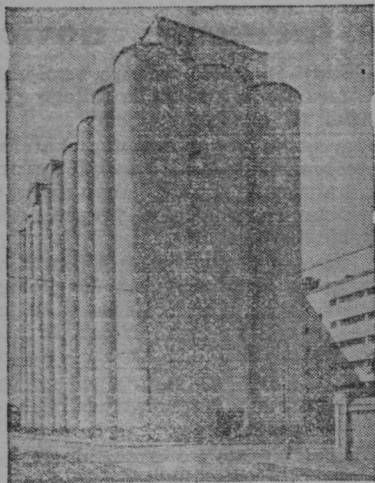
»Če imate dušo?« si je ponovil šepetaje. »Pa je nimam, nimam, čeprav sem jo imel; zdaj sem jo izgubil.«

Čelo se mu je zmračilo, z divjim očesom je pogledal proti hiši, pobral je denar, in kakor da ga hudobci gonijo, je zbežal čez polje daleč, daleč od Jelenja brez sledu...

Ljudje so se začudeno spraševali: Kje je Luka? Kam je izginil? Ali ga je zemlja požrla? Zaman. Toliko let je Luka v Jelenju preživel, vsak otrok, vsak pes ga je poznal na vasi, zdaj pa je čez noč izginil, kakor da ga nikoli ni bilo.

Najbolj so se čudili njegovi dolžniki in teh je bilo dosti v Jelenju. Kako da ne pride po denar, kako da jih ne terja za dolg?

Ali niso se dolgo spraševali, kmalu se jim je razjasnilo. Vkratkem jih je začel robiti gospod Radinič, ki mu je bil Luka vse zadolžnice prodal, robil in plenil jih

Na sliki vidimo zgradbo za shranjevanje žita (silos) na Finskem. Pouči nas o naprednosti in organiziranosti prebivalstva Finske.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Ohranimo vrlega moža v najboljšem spominu! Dne 6. februarja smo pokopali pri Sv. Benediktu v Slov. goricah Jožefa Senekoviča, kmeta v Trsteniku, po domače Peserlovega Joža, ki ga je ubila streha gospodarskega poslopja, ki se je zrušila nanj, ko je hotel pokazati, kje se naj podpre. Žalost nad njegovo izgubo je bila splošna, to je pokazal veličastni pogreb. Prihiti so k sprevedu Fantovski odsek, domače in antonjevo društvo starih vojakov z zastavo, gasilska četa z zastavo in na stotine ljudstva. V ganljivi nagrobnici je povedal g. dekan, da je bil pokojni Jože globokoveren oče svojih družini, ki se je leta 1925. posvetila bl. Srcu, kateremu v čast in zahvalo, da je bil v svetovni vojni ohranjen, je pozidal krasno kapelico ob novi cesti. Nad 40 let je hodil trijančit v župnijsko cerkev, dolga leta je bil vodnik našim romarjem na Sladko goro. Bil je velik prijatelj duhovnikov. Leta 1929. je zbral od prizadetih družin 12.000 din za krasni vojni spomenik 95 padlim iz naše župnije, ki je bil blagoslovljen dne 1. decembra 1929. Obenem je ustanovil društvo starih vojakov. Bil je 39 let vnet član tamburaškega zbora, krepko je pomagal pri stavbi Ciril-Methodovega doma, več dob je bil član občinskega odbora občine Sv. Treh kraljev. Bil je odličen živinorejec, sadjar in vinogradnik. Dva njegova sinova sta dovršila mariborsko sadjarsko in vinarsko šolo, dve njegovi hčerki pa domači gospodinjski tečaj. Bil je poln srčne dobrote, mož priprost sicer, a vendar vsestransko delaven. Ohranimo ga v najblažjem spominu! Njegovi blagi ženi in sedmerim dobrim otrokom naše odkrito sožalje! Naj počiva v miru!

Vzoren katoliški mož je zatislil oči. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je dne 2. februarja

be za vzgojo svinj in konj, prodajo jaje in lesa, elektrifikacijo vasi, nakup in uporabo kmetijskih strojev, uporabo vodovoda in telefona na vasi, za obrambo proti požaru itd. Centrala vseh organizacij skupno pa je Osrednje društvo Pallerse, ki spretno vodi delo tako obsežnega združništva. Vlada Finske popolnoma zaupa temu društvu vso skrb za nadziranje pravilnosti poslovanja združništva.

Vse to delo omogoča finski kmečki narod, ki je delaven, pameten in odklanja revolucijo. S pomočjo združništva so Finci odpravili brezposelnost ter dvignili narod gospodarsko in kulturno na tako višino, da jih za to zavidajo največji kulturni narodi sveta. Ta narod se je sedaj spremenil v junaško vojsko, ki ve, kaj brani. Molče stoji na mejah svoje domovine in brani svojo pravico, blagostanje in kulturo kot svoj največji zaklad, katerega si je pridobil s pridnostjo in vztrajnostjo.

umrl vzoren katoliški mož Franc Bezjak. Rajni je dočakal lepo starost 76 let. Bil je dober katoličan in v pomoč siromakom. Pogreba se je udeležilo lepo število njegovih prijateljev in znancev. Ženi, hčerama in sinoma naše sožalje — rajnemu pa naj sveti večna luč!

Smrtna kosa v Framu. Januarja nam je smrt ugrabila starčka Karla Müllerja, pridno delavko Matildo Cvirn, vdovega 80 letnega Antona Lešnik, p. d. Gril, Filomeno Knez v Loprivniku, pastirja Mirka Kobalej, na Planici je pri šoli zmrznila Marija Marčič, utrjena vsled dolge poti iz Pesnice. Naj v miru počivajo — njihovim sorodnikom sožalje!

Pogreb dobrega gospodarja in cerkvenega ključarja. Dne 2. februarja je bil pogreb splošno znane Kolarja Mihaela od št. Janža. Bil je od vseh spoštovan, saj je bil dober gospodar, bil pa tudi dober krščanski mož, večletni cerkveni ključar in dobrotnik cerkve. Kako je bil priljubljen, je pokazal pogreb. Naj mu sveti večna luč — žalujočim naše iskreno sožalje!

Dobrotnica revežev odšla po večno plačilo. V torek, 30. januarja, je umrla v Libanjah, občina Svetinje pri Ormožu, 80 letna posestnica Antonija Zličar. Žena in mati, kot je bila ta, pač zaslužila, da se je spomnimo na tem mestu. Pogrešali jo bodo vsi, ki so jo poznali od blizu in daleč. Dobrote je vedno delila povsod z besedo in dejanjem. Od njene hiše ni nikdar noben siromak odšel praznih rok. Z globoko vero v svojem srcu in ljubeznijo do Boga je srečno preživela vse bridkosti in težave, ki morejo človeka doleteti. Že v začetku svetovne vojne, leta 1916, ji je umrl mož in kot vdova je do sedaj vodila veliko posestvo. Imela je 12 otrok, od katerih jih

še sedem živi, in katere je vse dobro preskrbela. Sadovi njene krščanske vzgoje se kažejo na vseh njenih otrocih. Bog nam daj še mnogo takih krščanskih mater! Naj v miru počiva! Svojcem naše sožalje!

V lepi starosti 74 let let je v Nedelici umrl posestnik Matija Magdič, dolgoletni odbornik prejšnje samoupravne občine Nedelice. Ker je bil ugleden in dober človek, ga je na poslednji poti spremilo mnogo vernikov. Naj počiva v miru!

Smrt dobre matere Elizabete Per pri Sv. Andražu v Slov. goricah je zelo prizadela njene otroke in vse ostale, ki so uživali dobre pokojnice. Na zadnji poti je imela številno spremstvo, ki ga je vodil g. župnik Alt, kateri se je od pokojnice poslovil z lepim nagovorom, cerkveni pevci pa z žalostinko. Naj ji sveti večna luč, preostalom pa naše iskreno sožalje!

Goriški Slovenec umrl v Savinjski dolini. Na Svečnico smo pokopali pri Sv. Frančišku Ksaveriju Alojzija Gorjanc, doma iz Lestovnice pri Gorici. Ob času vojne z Abesinijo bi moral oditi na fronto, a je pribežal v Jugoslavijo, kjer je delal kot kovaški pomočnik, dokler mu nenadna smrt ni pretrgala nit življenja v 30. letu starosti. Naj mu bo slovenska zemlja lahka, materi in bratoma, ki žive tudi v Jugoslaviji neznano kje, pa naj služi to sporočilo v morebitno obvestilo.

Bog je poklical k sebi pri Sv. Juriju ob juž. žel. po dolgi bolezni Nežo Kormonšek, skrbno mater ter skromno in delavno ženo, ki je bila priljubljena pri vseh delodajalcih. Za njeno trpljenje naj ji bo Vsemogočni plačnik! — žalujočim naše sožalje!

Soudeleženeč šentjurskega punta umrl. S težkimi srci smo spremili v št. Jurju ob juž. žel. k večnemu počitku Jožefa Koželja, posestnika iz Podgrada. Kot fant in kot mož je bil vedno med najzavednejšimi Slovenci in katoličani. »Slov. gospodar« je bil pri njem stalen gost. Bil je med ustanovitelji Prosvetnega društva in šentjurske Hranilnice in posojilnice ter do smrti njen odbornik. Pomagal je ustanavljati še pred vojno Konzumno zadruzo. Še kot fant je bil soudeleženeč slavnega šentjurskega punta, ko so celjski in domači nemčurji v št. Jurju sklepali in ustanavljali nemško šolo, naši tedanji vrli fantje, ki so zdaj večinoma že v večnosti, so pa to sejo s pestmi in metlami razgnali in s tem zaključili vprašanje nemške šole v št. Jurju. Pogreb je bil zelo lep kljub snegu do kolen. Pevci so mu pri odprtem grobu zapeli žalostinko, ob kateri se je marsikomu zasolžilo oko. Zapušča ženo in troje otrok, ki so že vsi preskrbljeni. Žalujočim naše sožalje — rajnemu pa bodi Bog plačnik za vse zasluge na verskem in gospodarskem polju. Naj počiva v miru!

Umrli 80 letna starka. V letošnjem letu jih je v šmarju pri Jelšah že precej umrlo, med temi je bila najstarejša Antonija Jagodič na Bobovem, ki je dočakala 80 let. Naj počiva v miru!

Pri Sv. Miklavžu nad Laškem umrl. V lanskem letu smo imeli samo osem mrlčev, letos pa že pet. Umrli so naslednji: Ožek Franca v starosti 65 let iz Paučena; Buček Alojzija, žena upokojenega železniškega čuvaja iz

je do zadnjega krajcarja. Koliko kletev je padlo na Lukovo glavo, koliko solz na njegovo dušo! Toda pomladna strn je zarumenela, napolnilo se je tudi klasje in po Luku nihče več na vasi ni vprašal. Kakor da ga je Sava odnesla daleč, daleč od tod.

Le en človek ga ni in ni mogel pozabiti — Mikica. Vsi njegovi računi so šli po zlu. Hotel je Luko ugrizniti, toda pregnati ga ni hotel. Saj Luka ga je živil, Luka je imel polno torbo denarja, na te je Mikica prežal. Vse mu je zdaj ušlo izpred nosu in prišli so žalostni, hudo žalostni časi za plešastega pisarja. Kakor črv so mu kopale po srcu besede:

»Kje je Luka? Kje je Lukov denar?«

Poiskal je cigana Ugarkoviča, naj se ta razgleda po svetu in naj povpraša druge cigane, ali je Luka še kje živ.

Toda tudi cigani mu niso našli sledu. Kam se je skrnil? se je spraševal lačni pisar. Ko bi vedel, ko bi ga našel — bilo bi dobro. Toda če je živ, bo prišel, mora priti. On si je to Maro v srce zakopal, nori za njo, ko ga mine prva žalost, bo prišel, poiskal jo bo, potem — potem bodo spet zlati časi zame...

Neke nedelje popoldne pred šentkatarinjem je srečal pisar župana prav na kraju vasi. Janku ni bilo srečanje Bog ve kaj ljubo, ker ni rad videl pisarja, odkar so prenehali Lukovi posli. Otresti pa se ga ni mogel, ker ga

je držal Mikica na uzdi zaradi one pajdašije z Galovičem in bi mu bil pri gosposki lahko škodoval.

»Hvaljen Bog, Mikica!« ga je pozdravil Janko. »Kako, kako?«

»Hm!« je zagodrnjal pisar, »kakor vrabcu o božiču.« »Že mesec dni te nisem videl.«

»Zakopal sem se v svoje smetišče. Kaj imam od ljudi?«

»Eh, ti spet na staro harmoniko godeš! No, pojdi, stopiva na kozarec! Sem pravkar koruzo v mestu dobro prodal. Ali greš?«

»Kaj me sprašuješ? Kdaj si še nisem dal plačati?« Stopila sta v krčmo in sedla k vinu.

»Čisto mi je jezik otopen,« je rekel pisar, »ne vem že več, ali je to vino dobro ali ne.«

»Eh, ni slabo.«

»Jaz se držim žganja; to daje moč.«

»Jaz pa ga ne smem, kvečjemu zjutraj požirek,« je odkimal Janko. »Ta služba mi je vso pamet zmešala.«

»Čuj, čuj! Kaj je to?« je vzdignil pisar glavo. »Kaki tamburaši so to?«

»Ali ne veš? Lončaričeva Mara se ženi. Svatje gredo iz mesta.«

»Glej, glej!« se je zdrznil pisar. »Nisem vedel, da je danes. Ali tebe niso povabili?«

»Niso.«

jejo tudi hiše, stanovanja, razlašajo posestnike in izvršujejo policijsko delovanje. V Vilnu je koj po vpadu Rusov nastala rdeča milica. V Slonimu se je na prvi poziv prijavilo 250 delavcev k rdeči milici.

*

Smrtonosni glavnik

Monterji neke elektrarne v Okrouhlicah na Češkem so te dni popravljali poškodovano omrežje. Pred začetkom dela so prekinili tok v krajevnem transformatorju, ki je v kleti šolskega poslopja. Ko so končali popravilo, so poslali 17 letnega vajenca Miloslava Smejkalu k transformatorju, da bi tok spet vključil. Ker ga dolgo ni bilo nazaj, so ga šli iskat in so ga našli s hudimi opeklinami v kleti mrtvega. Po-

Lož, v starosti 61 let; Boštele Neža iz Paučena v starosti 73 let. Rajna je bila mati g. Antona Boštele, kaplana v Mežici. Rebov Miha, posestnik iz Lož, je umrl v starosti 74 let, in zadnji 39 letni Šergon Franc, posestnik iz

Vodiškega. Umrl je za jetiko. Doma je bil od Sv. Jederti nad Laškim, pred šestimi leti pa je tukaj kupil posestvo. Zapušča ženo in dvoje malih otrok. — Rajnim naj sveti večna luč, žalostnim ostalim pa naše sožalje!

Dopisi

Dravska dolina

Ojstrica nad Dravogradom. Naše gibanje. V letu 1939. se jih je rodilo 20 v naši župniji. V zakonski jarem se je vpreglo šest parov. Bela žena smrt pa nam je — hvala Bogu — precej prizanašala; umrlo je le 9 oseb, med temi je pa tudi mlad diak Feliks Koh, ki je imel namen, postati duhovnik.

Marenberg. Hvala Bogu, pust je za nami! Tudi mi bi lahko zapeli: O ti pust, ti čas presneti! Kako nam 'je osušil denarnice! Kako tudi ne, ko je bilo toliko zabav in prireditvev. Saj je celo Prosvetno društvo v tem kratkem času nastopilo dvakrat: enkrat s spevoigro »Kovačev študent«, drugič z burko »Poslednji mož«. Pa tudi vsa druga društva so imela svoje zabave. — Dne 15. februarja bo zopet pri nas tečaj Katoliške akcije za dekleta, dne 14. februarja pa sestanek za matere. Da bi le bilo dosti uspeha! — Knjižnica Prosvetnega društva je urejena in pomnožena. Posluje ob nedeljah in praznikih med mami. Poslužujte se je pridno!

Pohorje

Fram. V predpustu so se poročili sledeči: Vinco Brezovšek in Ana Pisanec v Framu; Jakob Lunežnik v Loki in Marija Škrbot na Planici; Stanko Bezjak in Elizabeta Ferk na Gornji Polskavi; Alojzij Grašič v Pohorju in Marija Urnjek na Planici; Janez Kozel in Štefanija Kotnik v Framu; Feliks Vrhovšek in Vida Drevo v Morju; Franc Gorjup v Ogljenšaku in Ana Bedenik v Kopivniku; Ferdinand Rajšp v Framu in Angela Kobale na Gornji Polskavi; Alojzij in Ljudmila Repnik v Kopivniku. Mnogo blagoslova! — Šolarji so igrali pod vodstvom učiteljstva »Sirotico in desetnik«. Dobiček je bil namenjen revni deci; ker je večina Framčanov darovala v ta namen precej denarja, je dobilo obleko ali pa obutev mnogo revnih šolarjev. — Sadržarska podružnica je imela redni občni zbor. Vsi navzoči so z veseljem sprejeli predlog g. šolskega upravitelja, da bi se v Framu postavila sušilnica za sadje. — Dne 28. januarja pa se je vršil občni zbor Izobraževalnega društva Slomšek. Novi odbor je sklenil zopet poživiti društvo zlasti s predavanji in knjižnico. — Na Svečnico se je vršil shod JRZ, kjer so nam gg. senator dr. Schaubah, Ferk in Koban jasno razložili naš zunanji in notranji politični položaj.

Slovenske gorice

Sv. Lenart v Slov. goricah. Z 31. januarjem 1940 se je poslovil od sodišča pri Sv. Lenartu g. dr. Ožbalt Ilauin, mož reda, dela in pravičnosti.

Rodil se je dr. Ilauin Ožbalt dne 26. julija 1876 v Podkrajju, v župniji Reberca na Koroškem kot kmečki sin. Dne 6. januarja 1904 je vstopil v sodno prakso in nato služboval par let na Koroškem v raznih krajih, dne 9. junija 1908 pa je nastopil mesto adjunkta pri Sv. Lenartu, kjer je 29. julija 1917 postal okrajni sodnik, dne 15. septembra 1926 pa bil imenovan za deželno-sodnega svetnika pri okrožnem sodišču v Mariboru, katerega mesta pa na svojo prošnjo ni nastopil. Dne 27. novembra 1920 je bil imenovan za sodnega starešino pri Sv. Lenartu. Pri tem sodišču je nato služboval do svoje upokojitve, torej skoro 32 let. V tem času si je pridobil v vsem okraju in pri svojih predstojnikih splošen ugled in spoštovanje. Ni ga kraja in skoro ne hiše v okraju, ki bi je ne bil v teku svojega službovanja obiskal, ni ga pa menda tudi človeka v okraju, ki bi ga ne poznal. V službi se je izkazoval vedno za pravičnega sodnika, do katerega se je vsakdo lahko zatekel in na katerega se je tudi vsakdo z zaupanjem zanašal. Dr. Ilauin Ožbalt, ki je bil za svoje delovanje z najvišjega mesta odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje in z redom sv. Save III. stopnje, se je pa tudi pridno udeleževal kot zgodovinar in ljudski pisatelj kulturno. G. dr. Ilauinu Ožbaltu, ki je od vseh slovenskih sodnikov pač najdalj služil na enem in istem mestu, želimo, da bi svoj zaslužen pokoj užival zdrav še dolga leta!

Sv. Jakob v Slov. goricah. V nedeljo, 18. februarja, se bo vršil po rani sv. maši v prostorih gostilne Peklar peti redni občni zbor krajevne kmečke zveze. Ob tej priliki bo tudi govoril prvi podpredsednik glavnega odbora g. Spindler Jožef od Sv. Ane v Slov. goricah o vseh važnih vprašanjih, ki so danes na dnevnem redu. Ker se na občnem zboru zaključuje delo v minulemu letu in dela načrt za prihodnje, je dolžnost vsakega zavrednega člana, da se občnega zbora sigurno udeleži in aktivno sodeluje ter pripelje s seboj tudi tiste, ki še niso v naših vrstah.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Tov. Vincenc Plohl, član naše podružnice viničarske organizacije, je obhajal te dni 70 letnico rojstva, nadalje 40 letnico poroke in 20 letnico članstva pri viničarski organizaciji. Vzgojil je s pomočjo svoje pridne žene sedem otrok, ki so vsi dobri katoličani, pa tudi vsi zvesti člani svoje stanovske organizacije. Ni eden tistih članov, ki že drugi dan vprašuje, kaj mu bo organizacija dala, če je plačal par dinarjev mesečne članarine. Ta naš tovariš je zaveden in zvest član iz prepričanja, zavedajoč se, da je dobra krščanska delavska organizacija za delavca nujna potreba, kakor vsakdanji kruh. Je pa ta naš tovariš tudi zvest, pošten in priden kot viničar, kar priča dejstvo, da se je v vini-

čarji rodbine Diernmayer iz Ormoža že rodil in sedaj služi od te rodbine že četrtega gospodarja. Našemu jubilaru želimo miklavževski tovariši kakor tudi »Slov. gospodar«, kateremu je že 27 let zvest naročnik, prav iz srca, da bi preživel s svojo zakonsko družico še mnogo let srečno in v zadovoljstvu v krogu svojih otrok in organiziranih tovarišev!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Tukajšnji dijaki, člani Slovenske dijaške zveze, so preteklo soboto in nedeljo v dvorani Prosvetnega doma igrali igro »Kovačev študent«, ki je obakrat bila dobro obiskana in je občinstvu tudi zelo ugajala. Zrežiral jo je g. prof. Jože Potokar. Dobiček je namenjen za dobrodelne namene zveze. — Že dalje časa se zdravi v Ljubljanskem Leonišču naš g. kaplan Janko Škafar. Želimo mu skorajšnjega okrevanja! — S 1. marcem bo posloval protituberkulozne lige v hiši g. Gelgerja na Aleksandrovi cesti in ne več v bolnišnici.

Turnišče. Prejšnjo soboto je bil za našo faro dan veselja in zadovoljstva, kajti uresničila se je vroča želja našega g. dekana in vseh farnikov ter smo dobili zaželeno orgle, ki smo jih v naši romarski cerkvi tako zelo pogrešali. V naši cerkvi smo doslej čutili veliko praznino, ker se je slaboten glas malega harmonija v tako veliki cerkvi skoraj popolnoma zgubil. Sedaj pa smo na osmih saneh pripeljali s postaje nove orgle ter jih vprico mojstra g. Jenka iz št. Vida nad Ljubljano postavljamo na svoje mesto. Orgle bodo stale 105.000 din. Denar je pri farnikih po večini zbral g. dekan Jerič sam. Mnogokrat je hodil od hiše do hiše ter trkal na usmiljena srca in zato v tako kratkem času dosegel velik uspeh. Orgle bomo blagoslovili, ko bo že zima nekoliko popustila in jih bo mogoče pravilno uglasti ter postaviti na svoje mesto.

Bogojina. Na pustno nedeljo sta se v naši cerkvi poročila Camplin Anton in Bojnc Terezija. Poročne obrede je opravil bivši izseljenski duhovnik g. Camplin, brat mladoženca. Bog blagoslovi mladi par!

Strehovci. Na predpustno nedeljo se je poročil Varga Franc, brat našega letošnjega novomašnika, s Trajbar Klarico. Mnogo blagoslova!

Sv. Sebeščan. Zadnjo nedeljo je pri sestanku našega Prosvetnega društva predaval o pomenu kmečkih zadrug g. Titan Janez, akademik iz Kroga. Ljudi je bilo zelo veliko. Po zanimivem predavanju se je razvila debata in je bilo z veseljem opazovati, kako naši kmečki ljudje znajo resno debatirati. Na sestanek našega Prosvetnega društva ne hodijo samo člani, ampak skoraj vsi, ki se udeležijo službe božje. — Zdaj v nedeljo pa bo predaval naš domačin g. Kerec, šef borze dela v Soboti. — Članom društva in tudi ostalim je v Farnem domu na razpolago društvena čitalnica in biljard. — Naše Prosvetno društvo se najlepše zahvaljuje Mohorjevi družbi za podeljenih 12 lepo vezanih knjig. Naša knjižnica bo kmalu postala ena največjih na deželi. Društvo si je zopet nabavilo nekaj novih knjig pri Mohorjevi družbi in tudi farniki darujejo dru-

leg njega je ležal glavnik. Po vsej priliki se je hotel vajenec v kleti počesati in se je pri tem, ker je bil zelo visok, dotaknil voda visoke napetosti.

*

Lakirani zobje

Lakirani nohti, naj si bodo še tako odvrtni, menda ne bodo še kmalu izginili. Sedaj pa se pojavljajo tudi že lakirani zobje. Tu ne gre za povelje kakšnega modnega diktatorja, temveč za nasvet nekega zobozdravnika. Če si avto prevlečemo z lakom, da bi ga rja ne razjedla, zakaj bi tudi zobje ne dobili zaščitne plasti? Kakor drugi zobozdravniki je dr. Gore v Filadelfiji prepričan, da izvira zobna gniloba, razpadanje zob od kislin, ki nastajajo v ustih in

»Kako, da ne? Saj si župan.«
»Martinu ne smem v hišo, saj veš, zaradi najinega pričevanja. Mato me tudi ne pogleda, Andro pa bi me s palico nagnal. Zdaj so si žlahta.«

»Da, da! Hm, bomo videli, kak bo blagoslov.«

»Ko bi to Luka videl,« se je nasmejal Janko.

»Čudna muzika bi to za njega bila.«

»Norec! Da bi mu Martin dal hčer, beraču!«

»Kaj hočeš! Zmešalo se mu je.«

»Bog ve!« je zamrmral pisar in si šel z roko čez čelo. »Pazi, še ga bomo videli. Ali pijva rajši!«

XI.

Tam v gozdu na jasi, kjer je stala nekoč koliba berača Mata, je sedel Luka in gledal v široki svet, ki se mu je bil pred očmi razklal. Nad njim je sijalo toplo sonce s sinjega neba, hribi in doli so zeleneli v novi pomladi, po tratih in grmih so dehteli pisani cveti, veselili so se življenja, vsak se je hotel v kratki dobi svojega bitja nagledati in naučiti tega lepega sveta. Ptici so cvrčali po vejah, v nižini so se med zelenimi travniki in mladimi šumami svetile bele vasice, po brazdah so stopali orači, tu in tod se je čula kaka pesem.

Vse je živelo, vse je bilo veselo — samo Luka ne. Sam je sedel v tem gorskem kotu, bilo mu je, kakor da gleda v raj, ki je zanj zaprt, kamor stopiti ne sme,

kakor da so mu noge in roke zvezane. Kadar je list zašumel, se mu je zdelo, da mu šepetajo: »Kaj delaš, izgubljena duša?« Ko je kak kokec zabrenčal, je čul njegov posmeh: »Ej, kje so ti krila, izgubljena duša? Poleti, če znaš kakor jaz!«

Luka je lezel vase, bil je sam, kakor krmežljav štor v pusti puščavi, sam kakor človek v čolnu, ki se mu je sredi morja zlomilo veslo.

Jel je premišljati, kaj je bilo, kaj se je zgodilo, odkar je Matovo mrtvo truplo nosil po tem bregu dol na pokopališče. Zdelo se mu je, da se mu je vse le sanjalo, da je bil med ljudmi, in zdaj se je spet zbudil v svoji samoti. Da, hude so bile sanje o svetu in ljudeh, ki jih je preklel Mato... To niso ljudje, to so vragovi in prav je, da se ogne temu peklenu na zemlji.

Ali kaj si ti? ga je vprašalo srce. Ali si vrag ali angel ali človek? Vrag nočeš biti, angel nisi, človek si šele hotel postati. Da, hotel, toda ljudje niso pustili. Kakor človek, ki se potaplja, se je Luka hotel uloviti za breg, toda vedno zopet so ga potisnili nazaj. In vendar je kakor drugi, oči ima kakor drugi, ušesa, pamet, srce! Oh, srce, to je najhujša reč na svetu! Ko bi tega ne bilo, hodili bi eden mimo drugega kakor kamen mimo kamna, niti bi se spraševali, od kod si in kdo, niti bi bilo vzdihovanja niti bolesti niti solz. Srce je kakor kupica polna strupa. Ali kaj, ko je ta strup sladek, ko si človek iz

Mtva knjige. Kdor ima še doma kaj knjig; naj jih daruje! Če bi nam kdo daroval knjige tudi iz ostale Slovenije, bi mu seveda bili še bolj hvaležni. — Kreftovi pri Sebeščanu imajo šestletno kravo, ki nam je pripravila malo čudo. Prišel ji je čas, da se oteleti. Ko je zagledalo prvo tele beli dan, so pač mislili, da je vse končano, pa kmalu se je prikazalo drugo tele in proti pričakovanju za tem še tretje. To je nekaj nenavadnega. Vsa tri teleta so popolnoma zdrava in vsi trije bikci. Trojčki se kar dobro počutijo seveda so za prehrano morali vzeti za pomoč še eno kravo.

Iz Goričkega. Svoj čas so občinski in župnijski uradi ob progi Sobota—Hodoš poslali na ravnateljstvo državnih železnic prošnjo, da bi se naš vozni red spremenil. Na ponovno posredovanje je ravnateljstvo odpisalo, da naj malo počakamo, ker prihaja iz Sobote drug predlog. Že dolgo čakamo, pa le nič ne pričakamo. Ponovno vprašamo ravnateljstvo, komu na ljubo ima sedanji vozni red? Vlak prihaja v Soboto že ob sedmih zjutraj, ko še niso odprti ne uradi, ne trgovine, ne gimnazija. Nekateri kraji so zelo daleč od postaj in ljudje morajo v temi hoditi v jutranjih urah na postajo in potem v Soboto morajo čakati eno uro, da lahko gredo v kak urad. Dijaki pa v Soboti na postaji v vagonih čakajo. Ta vlak nima nobene zveze z drugimi vlaki in se nam res zdi, da se hoče ravnateljstvo malo poigrati z našimi ljudmi. Zakaj ne bi prihajal vlak v Soboto vsaj ob pol osmih, kakor je bilo to več let. Ali se mogoče zato ne ozirate na naše želje, ker smo pač — Prekmurci?!

Lendava. Na predlog poljedelskega ministra je bil odklopan za zaslug na kmétijskem polju z redom sv. Save V. stopnje g. šolski nadzornik Davorin Tratnjek. Častitamo!

Dolgovaške gorice. Svoječasno smo na tem mestu poročali, da se je šolo obvezni otrok Feher Rozika, ki je bila sama doma, tako opekla, da je radi teh poškodb umrla. Deklica je namreč kurila in je ogenj polivala tudi s petrolejem, da bi bolj gorelo in se ji je vsled tega vnela obleka. Malomarna mati, ki je bolnemu otroku posvečala premalo pazljivosti — saj ga niti k zdravniku ni peljala — in ga je naslednji dan spodila v šolo, je bila pred dnevi na okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojena na deset mesecev zapora. Kazen je vsekakor zaslužila, ker je po nesreči raje šla k sosedom, kjer so kuhali žganje in tam ostala vso noč, kakor da bi skrbela za bolnega otroka.

Dravsko polje

Hoče pri Mariboru. Prosvetno društvo ima v nedeljo, 18. februarja, ob treh popoldne v Slomšekovem domu redni letni občni zbor, na katerega odbor vlijudno vabi vse redne in tudi nove člane. Govor bo imel zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora. Nastopili bodo pevci in tamburaši. Ob tej priliki prejmeta dva jubilejna odrska igralca častne diplome in znak priznanja za mnogoletno delo na odru. Poravnajte članarino! Na svidenje in Bog živi!

Vurberg. Predpust smo preživljali v razpoloženju resnih časov, v katerih živimo. Z veliko skrbjo pa nas je tudi obtežila bolezen g. župnika, ki je resno zbolel 18. januarja. Dasi ga s hval-

levredno pozornostjo oskrbuje g. dr. Okolokulak in č. sestre usmiljenke iz ruskega sanatorija, vendar okrevanje gre počasi. Upamo pa, da bo po molitvah dobrih župljanov doseženo, da bo ljubi Bog s povrnjenim zdravjem dal dušnemu pastirju še lepo število let bivati na župniji, kateri je toliko svoje ljubezni dal... Nedelsko službo božjo opravljajo gg. minoriti iz Ptuj, a ostalo delo čaka. Bog daj, da bi ne bilo predolgo! — Iz navedenih razlogov smo bili torej skromni v zabavah. Krohota in smeja v pošteni meri so delili »Trije tički« raz odra. Izmed sedmih oklicev so bile le štiri poroke doma. En poročni obred se je vršil ob bolniški postelji g. župnika — res čuden prizor! Tako dolga in ostra zima ne dela tudi nič kaj prijaznih obrazov našim revnim ljudem, ki so potrebni zasluzka. Tolaži jih upanje, da bo pomlad lepa in pripravna za delo. Da bi se le razjasnila tudi svetovna obzorja!... — Na drugo postno nedeljo, 18. februarja, se nam obeta veliko presenečenje. Fantovski odsek in Dekliški krožek iz Ptuj prideta v goste s prekrasno dramo: »V temoti.« Naj ne ostane ta dan nikdo doma, še iz sosednih fara pridite, ne bo vam žal!

Ptuj. V nedeljo, 4. februarja, sta naš Fantovski odsek in Dekliški krožek imela otvoritev in blagoslovitev lastnih društvenih prostorov zraven minoritskega samostana. Da članstvu, posebno tistemu, ki v mestu dela, nudimo kraj poštenega razvedrila in prilicnost za zasledovanje dnevnih dogodkov, smo v naših prostorih otvorili tudi čitalnico, ki je vsak dan odprta.

Sv. Lovrene na Dravskem polju. O smučarskih torkmah, ki jih je na pustno nedeljo priredila naša fara na Ptujski gori, še sedaj vse govori. Kot najboljši smučar je zmagal 15 letni Martin Hrtiš. Priporil si je lep bronast prehodni pokal. Če še dvakrat zaporedoma zmaga, ostane za vedno njegov. Razen njega je pred mnogimi občudovalci tega belega športa tekmovalo še 11 drugih smučarjev, in sicer pod 20. letom: Beranič F., Beranič S., brata Emeršič J. J., Hazenmali M., Muršec J. in Turk F.; nad 20. letom pa: Fošnarčič M., Kmetec S., Kušar S. in Lampergar J. Doseženi uspehi so z ozirom na slabo vreme in prvi nastop za nas poljance čisto lepi. Vsem, ki ste se nam pri »telebenmarkih« smejali, ključmo: poskusite še vi, ko bodo spet tekme! Do takrat pa pozdravljeni z našim smučarskim pozdravom: Smuk!

Ptujška gora. Vsa naša fara se veseli in pripravlja na sveti misijon, ki ga bomo imeli letos od 18. do 25. februarja. Sveti misijon je velik farni praznik, zato se hočemo potruditi, da se bomo redno in polnoštevilno udeleževali vseh misijonskih pridig in pobožnosti ob vsakem vremenu. Vsak naj tudi stori svojo dolžnost in v svoji sosesčini z lepo besedo in prigovarjanjem pomisionari okoli tistih, katerim je misijon najbolj potreben. Misijon bosta vodila gg. p. Odilo Hanjšek in p. Silvin Lenartič, frančiškana iz Ljubljane. Začetek misijona bo v nedeljo, 18. februarja, pri rani službi božji.

Sv. Marko niže Ptuj. Na Svečnico je imela naša krajevna Kmečka zveza redni občni zbor, na katerega smo povabili tudi Franca Prelog, banskega svetnika iz Zagorja. Občni zbor je bil lepo obiskan, vsi smo z zanimanjem poslušali

govornika, ki nam je prav po domače razložil pomen kmečke skupnosti in organizacije. Poudaril je, da je edina pomoč kmetu skupnost. Po govoru g. svetnika je bila živahna debata. Nato so bile volitve odbora. Izvoljen je bil stari odbor z g. Simonom Kuharjem na čelu.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Imeli smo samo štiri poroke. Ne vemo, kaj je temu vzrok. Saj imamo nevest dosti, samo ženini niso hoteli priti, pa so na jezo pile lizol. Med srečnimi kandidati so naslednji: Kovačec Marija se je poročila k Veliki Nedelji k Bokšovim; Bezjak Marija je odšla v Tomašovsko »pürge«; Gorjup Tomaž iz Brusnice jo je mahnil po nevesto v polensko faro po Kranjc Marijo; edino Marin Adolf je našel nevesto v domari fari, in sicer Sirc Marijo iz Podgorca. Vsem tem želimo obilo sreče — oni, ki so letos ostali samski, pa se naj tolažijo s tem, da pridejo na vrsto drugič. — Zastopstvo »Vzajemne zavarovalnice«, oddelek »Karitas«, za župnije Sv. Marjeta, Sv. Lenart in Velika Nedelja je prevzel Kukovec Franc, organist pri Sv. Lenartu, ki je tudi zastopnik vseh katoliških časopisov. Vsa pojasnila dobite pri njem.

Cvetkovec. Mislimo, da smo prebili hudo zimo, ker se je termometer dvignil nekaj stopinj nad ničlo, pričel se je topiti sneg. Ljudje v strahu pričakujejo, kako bo letošnji precej debeli sneg skopnel, ker se boje povodnji. V naglem kopnenju bodo naše reke in potoki prestopili bregove in poplavlili polja in travnike ter bo jesensko gnojenje brezuspešno. Glavni vzroki naših povodnji so neregulirani potoki, poglobitev Pesnice in reguliranje Drave. Prosimo činitelje na merodajnih mestih, da se zavzamejo za naše regulacije potokov in rek ter se naj obljube enkrat spremenijo v dejanja! — Kakor povsod so tudi v pustnih dneh pri nas »krizarili« — pogrešali smo običajne »kurantije«.

Halozé

Sv. Trojica v Halozah. Fantje lepe trojiške župnije, z veseljem delajte za dobro katoliško idejo med svojimi tovariši! Posebna naloga se vam pa polaga na srce, da delate na to, da izgine iz naše župnije vse protiversko časopisje, katerega je še precej in katero zastuplja in pokvarja naše dobro ljudstvo. Prav žalostno je, da katoličani podpirajo z lastnim denarjem hudiča in njegovo delo — za dobro katoliško časopisje pa nimajo beliča. Ali tudi naši nasprotniki delajo tako? ... Dne 26. decembra se je vršil občni zbor Vinarske podružnice, katerega se je udeležilo lepo število iz vseh krajev naše obširne občine Podlehnik. Ob tej priliki je g. šega Andrej, župan in podpredsednik društva, zelo navdušil zborovalce in prepričevalno govoril o pomenu in namenu društva v gospodarskem in kulturnem oziru, g. bogoslovec Hren pa je neustrahovano pobijal brezverski komunizem, njegovo gorje za dušo in telo ter priporočal naročbo naših katoliških časopisov. Prepričevalno sta govorila še Peter Serdinšek in Jurij Lozinšek, ki sta podarjala, da je le v združnih organizacijah naša moč in lepša bodočnost ter naša pomoč. Zadnji govornik Anton Trafela je govoril nekako ogroževalno o haloškem malem vinogradniku, o njegovem gospodarskem obstoju. Prepričevalno je

njega rad pije smrt! Srce nas uči ljubezni, ali srce lahko tudi sovraži. Tudi sovraštvo je neka slast, strupena, uničujoča slast. Toda kaj imaš od sovraštva?

Luka se je prijel za srce. Začutil je listnico, denar. Mar ni to pot v svet? Vse lahko imaš za denar, jesti, piti, dom, ženo.

Ali si ponorel?

Da, za denar si lahko vse kupiš, toda sreča se ne kupuje, ljubezen ni naprodaj.

Z roko si je šel čez čelo, da bi se iznebil pustih misli. Toda zaman! Hude misli mu vznikajo sproti kakor mladiki na starem hrastu. Le če hrast posekaš in mu korenine izkoplješ, ne bo več zelenel; le če človeka ubiješ, si mu ubil tudi misli.

In Luka se je spet zamislil.

Niso vsi ljudje vrati, so tudi poštenjaki, morda tudi angeli. Martin je pravi mož, vse ga spoštuje, tudi tisti, ki ga mrzijo. Zaradi tebe, Luka, ga je zadela nesreča; ali mu smeš pogledati v obraz?

Pa Mara! Mara! Nesrečen tisti dan, ko ti je oko na njej obviselo! Zakaj prav na njej? Ali kaj vpraša srce? Edino ona bi ga bila lahko dvignila iz blata, pred drugimi je bil ris, pred njo krotko jagnje, Mara je bila zanj edini most k poštenim ljudem.

Ni hotela, ni bilo sojeno. Ni bila kriva Mara, ampak — Luka, berač Luka, ki si je hotel z grehom in zločinom

kupiti pošteno ime in srečo. Zdaj je za zmeraj izgubljen, drugi jo ljubi.

To je Lukova smrt.

Pa je vsaj Mara srečna.

Bog ve, če je! Leto in pol je že, kar se je s svojo boleštno umaknil v divjo goro, v kolibo starega berača. Bog ve, kaj se je medtem zgodilo! Da ni nesrečna? Enkrat, le enkrat bi jo še rad videl. Saj je tudi stari berač Mato hotel pred smrtjo še videti kraj, kjer mu je vsa sreča zgorela, hotel počivati v zemlji, kjer so trohnele kosti njegove ljube. Morda je Mato samo z jezikom sovražil, s srcem pa ljubil preko groba.

V teh mislih je stopal Luka navzdol, kakor gre mesečnjak za svečo.

Nekega dne se je pred krčmo sončil Mikica in kadil iz ilove pipe. V krčmo ni smel, ker ni imel v žepu niti prebite pare, na up pa mu nihče nič ni dal. Prežal je, da pride morda kdo mimo, ki mu bo plačal pijačo. Kadil je počasi, da mu pipa ne bi prehitro izgorela, kajti niti praška tobaka ni imel več.

Zares je živel Mikica kakor pajek, ki životari na božjo srečo in preži, da bi mu slučaj zanesel kako noro mušico v mrežo. Včasih je pogledal na dno svoje pipe. Vedno manj je bilo tobaka, vedno več pepela, in ko bo zadnja trohica tobaka zgorela, bo ugasnila tudi zadnja iskra, ostal bo sam pepel. (Dalje sledi)

razjedajo zobno sklenino. Od tu do misli, da bi zobe zaščitili pred kisljinami z lakom, ni več dolg korak. Dr. Gore je na nekaterih svojih pacientih napravil podobne poskuse in dosegal uspehi so tako zadovoljivi, da poskuse nadaljuje.

Kmet obiskal konja na bojišču

V neki vasi za Siegfriedovo črto so neke mu kmetu vzeli konja za vojno službo. Kmet je bil tako navezan na žival, da se je navzlic svojim 70 letom odpravil peš na 50 km dolgo pot do Siegfriedove črte, samo da bi pogledal, da-li za konja dobro skrbe. Z velikim zadovoljstvom je ugotovil, da konju nič ne manjka in se je potem pomirjen vrnil domov.

govoril o krivičnem davku, katerega morajo plačevati haloški vinogradniki že leta in leta od golega kamenja vkljub mnogim prošnjam in pritožbam. Tam, kjer so se pred uničenjem po trtni uši nahajali lepi vinogradi, niso zmogli Haložani zaradi slabih denarnih razmer obnoviti vsega terena ter so veliki kompleksi ostali neobdelani. Po mnogih letih hudourja in nalivov je pobrala in izprala plast zemlje, v kolikor je je še bilo na površini, in odnesla v doline, tako da štrli sedaj gola pečina, da te popade groza, če pogledaš v tak kraj, in marsikateri haloški vinogradnik plačuje od tega kamenja visoke davke še danes. Priporočal je, naj bi si že vendar enkrat mero-dajni činitelji ogledali ta svet in storili konec tej krivici. Po raznih razgovorih in nasvetih navzočih zborovalcev so sledile volitve. Z malimi izjemami je ostal stari odbor.

Sv. Barbara v Haložah. Zima je sicer malo pustila, vendar so pota skoraj nemogoča. Po hribih je ogromno snega. Vsa pota, sneg in vse drevje ter gorice, vse je v trdem ledenem oklepu. Bojimo se zlasti za vinograde in sadno drevje. Ponekod je polno snežnih plazov, ljudje komaj hodijo po ledenih gazi. Tudi čebelarji se bojijo za svoje ljubljene, ker nimajo niti enega dneva sončnega in toplega, da bi se lahko očistile. Tudi vsa vinska trgovina miruje radi snežnih ovir. Že 14 dni ne more voziti državni poštni avtobus. Petroleja in sveč še vedno ni dobili. — Poročenih je bilo pri nas tudi precej parov. Opaža se vedno, da se naši ljudje ob porokah ogibajo gostiln in gredo svatje iz cerkve naravnost proti domu. Tudi hrupne gostije so že opustili z veliko godbo; navzoč je komaj kak mugač. To so znamenja današnjih razmer, ker ni denarja, ne zaslужka. Z velikim veseljem opažajo naročniki »Slov. gospodarja«, da se je pomnožilo njihovo število za mnogo novih tovarišev. Prav lepo je to!

Savinjska dolina

Lopata pri Celju. Dne 28. januarja je imela gasilska četa svoj 11. redni občni zbor, ki je potekel v najlepšem redu. Močno so odjeknile besede župnega delegata tov. Koširja Franca, kateri je med svojim govorom pripel odlikovanje gasilske zajednice za vso četo zaslužnemu tov. Lešer Francu. Nova uprava, ki je bila izvoljena pod predsedstvom tov. Krajncu Ivana, je dokaz bratske vzajemnosti in medsebojne pomoči.

Sv. Francišek Ksaverij. Od 28. januarja do 4. februarja smo pri nas obhajali sveti misijon, katerega sta vodila gg. misijonarja p. Gracijan Heric in p. Odilo Hajnšek iz Ljubljane. Kljub slabemu potu in mrazu so se Ksaverijanci častno udeleževali vseh misijonskih pobožnosti, tako da je bila prostrana cerkev pri vsakem govoru polna. Upamo, da seme, ki je bilo vsejano, ni padlo na skalo, ampak v rodovitno zemljo, ki bo rodilo obilo dobrega sadu. — Pri nas se je tudi vršil v Prosvetnem domu redni letni občni zbor Fantovskega odseka. Odbor je ostal z malo spremembo stari, a srčno želi, da bi se prosvetno delo čimbolj poživilo. Ksaverijanski fantje in dekleta, vzdržite se! Čas spanja je minil, ker časi so resni in bolj kot kdaj je mladina potrebna modrega vodstva. Tega pa nam nudi edino katoliška prosveta. Pomnite, le tisti bo vzdržal, ki bo izklesan kremenit značaj, zato na delo!

Šmartno ob Paki. V celjski »Novi dobi« je zopet tukajšnji dopisnik razsul svojo onemoglo jezico na tukajšnji Fantovski odsek in na člane tega odseka. Jako ga boče v oči, da ima odsek številno članstvo, dočim nasprotno organizacije vse hirajo in bodo tudi — kakor izgleda — izhrale. Dopisnik »Nove dobe« zopet vidi v svoji bujni fantaziji neki napad, ki bi ga naj izvršili na njega — kdo? — seveda člani Fantovskega odseka! Njegov izstop iz katoliške in predsedanje v pravoslavno cerkev bi naj bil vzrok tega »inkvizicijskega namena« članov Fantovskega odseka. Ta izstop dopisnika iz katoliške Cerkve, ki je baje pameten, razumen in odločen nacionalist, vzdignilo mnogo prahu, kakor pač sam pravi. (Za njegovo pamet, razumnost in nacionalnost ne dam piškavega oreha!) Res ni junaško to njegovo dejanje in je tudi vse obsodbe vredno, ali katoliška Cerkve se tolaži s tem, da ni z njim izgubila mnogo, oziroma je izgubila samo veliko ničlo. Sicer se pa iz članka v »Novi dobi« vidi, koliko gre tukajšnji Fantovski odsek tem nacionalistom na živce in sedaj stresajo po »Novi dobi« svojo onemoglo jezico! Toda vse zaman! G. dopisniku pa še tole: Le nič se ne bojte članov Fantovskega odseka, ker oni predobro vedo, da ste se že davno skregali s svojo pametjo, in s takimi ljudmi, kot ste vi, sploh nimajo in ne bodo imeti posla. Jugoslovanskim nacionalistom

pa k pridobitvi takega člana naše iskrene častitke! »Prijetno!«

Polzela. Loterija Fantovskega odseka se bo vršila nepreklicno na velikonočni ponedeljek, dne 25. marca 1940. Ugodna prilika za pirhe. — Prosvetno društvo bo igralo krasno dramo iz narodnega življenja: »Plavž.« Datum bomo še objavili.

Šmarski kraji

Sv. Jurij ob juž. žel. Da pokaže uspehe svoje-ga zimskega dela, priredi mladina, včlanjena v Fantovskem odseku in Dekliškem krožku, akademijo. Vršila se bo v nedeljo, 18. februarja, ob treh popoldne v dvorani Katoliškega doma. Pri 20 točkah nastopi blizu sto sodelujočih. Iskreno vabljeni!

Kmečka trgovina

Nerazumevanje

Pisati o kmečki trgovini je dvakrat težko. Prvič, ker je v to svrhu zelo težko zbrati potrebne podatke in snov razdeliti tako, da bo za kmečkega čitatelja lahko umljiva. Pri zbiranju poročil za to rubriko uredništvo naleti na nasprotovanje drugih stanov, ki so mnenja, da se kmetu ne sme povedati tega, kar bi moral vedeti. V tem so vse mogoče ovire, ki jih ne bomo naštevati. Dokaz za to je, da si do danes ni upal noben list začeti pisati o kmečkih cenah v taki obliki in v takem obsegu, kot »Slov. gospodar«. Mi smo s tem dokazali, da se res nesebično borimo za dobrobit kmeta, kajti nismo se ozirali na odpovedi lista in oglasov, ki nam vsled tega groze. Ne moremo pa razumeti, kako neki pridejo nekateri kmetje do prepričanja, da je od uredništva odvisen padec in dvig cen kmetijskih pridelkov in nam pišejo, naj cene dvignemo. Saj vendar uredništvo ne kupuje ne volov, bikov in krav kakor tudi ne drugih kmetijskih pridelkov. Uredništvo hoče kmečko ljudstvo le obveščati o padcu in dvigavanju cen, da se po teh obvestilih ve držati pri kupčiji s premetenimi kupci in mešetarji. Naša rubrika je torej samo svetovalec kmetu pri kupčiji, ne pa kupec, od katerega je odvisna cena. Iz srca želimo in zastopamo stališče, da bi kmet za svoje pridelke čim več dobil, toda višina cen ni odvisna od nas. Čitatelji naj imajo to vedno v mislih, da se bomo tako razumeli.

Javna beseda državnim oblastem!

Kmečko ljudstvo je že izredno nevoljno, ker nima petroleja za razsvetljavo. Zvedeli smo tudi, da je delno Narodna banka kriva, da ga ni mogoče dobiti. Narod hoče imeti javno pojasnilo o tem, kdo je to povsem nepotrebno pomanjkanje petroleja zakrivil. Obenem pa zahtevamo, da se vrši pospešen postopek za dobavo petroleja. Kot pravi poročilo iz Ljubljane, je 24 velikih cistern petroleja za Slovenijo na poti iz Trsta. Naj birokratizem ne dela ovir dovozu!

Povpraševanje po blagu na domačem trgu

Smrekove in jelkine deske ter plohe kupujejo stalno v vseh debelinah. Dobava po dogovoru se vrši za več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti od 18 mm dalje. Hrastovi pragi za nemške državne železnice se kupujejo v neomejeni količini. Po vsem blagu je stalno povpraševanje. Cene za mehak les so čvrste, za ostalo blago pa trdne.

Kontrola pri prodaji konj in njih cena

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine se je pretekli teden vršilo posvetovanje predstavnikov državnih ustanov o vprašanju kontrole izvoza konj v tujino. Predvsem je šlo za to, da se ustavi prevelik izvoz, ker je s tem bila onemogočena oskrba s konji pri naši vojski. Kontrola se pa naj vrši tudi pri cenah. Radi vojne namreč tujina zelo išče naše konje in plača cene, ki omogočajo našim izvoznikom konj nesluten zaslužek, tako da visoka cena ne pride v korist konjerejcu. Izvozniki radi tega samo pri enem konju zaslužijo po 4 do 5 tisoč dinarjev. Država se je odločila, da v tem oziru napravi red s tem, da izvede kontrolo izvoza konj na podlagi cen, ki jih plača tujina. Najbrž bo izdana v ta namen posebna uredba. Osnovl se bo poseben odbor za kontrolo izvoza konj. Da bi se s cenami, ki jih za konje plača tujina, okoristili v prvi vrsti konjerejci, se bodo vršili v ta namen posebni konjski sejmi. Na teh sejmih bodo kupčijo nadzorovale posebne v ta namen imenovane komisi-

Posavje

Boštanj ob Savi. Že tretji mesec se naša dekleta vežbajo za bodoče gospodinjke. Vse hočejo biti čimbolj pridne in se v tem času čimveč naučiti. V dneh od 2. do 4. februarja smo imeli še zdravstveni tečaj, ki se ga je udeleževalo nad sto žen in deklet. V nedeljo, 18. februarja, ob treh priredijo dekleta iz gospodinjkega tečaja lepo igro »Prisegame«, kjer se srečuje deklisko veselje z razdrto družinsko srečo dveh sester, ki se po dvajsetih letih zopet najdeta v Ljubeni. Za ključek gospodinjkega tečaja pa pripravljajo dekleta razstavo ročnih del in kuharskih umetnosti, da tako pokažejo, da niso zaman obiskovale tečaja. Razstava bo v nedeljo, 25. februarja, od sedmih zjutraj do treh popoldne.

je, katerih naloga bo, da bodo uravnali kupčijo s konji tako, da se bo z visokimi cenami konj okoristil v prvi vrsti konjerejec.

V zvezi s to kontrolo je »Gospodarska sloga« povzela potrebne mere, da obvaruje kmete pred prodajo konj v brezenje. Omenjena organizacija je dokazala, da prekupci zaslužijo 50% pri kupčiji s konji. V obigled temu je razposlala svojim zaupnikom po vseh krajih Hrvatske okrožnico, v kateri opozarja kmečke gospodarje, da naj svojih kvalitativnih konj ne prodajajo izpod 7000 din komad. Če se pa kje pojavijo konjski mešetarji, jih morajo zaupniki »Gospodarske sloge« takoj javiti osrednji zadrugi »Gospodarske sloge« v Zagrebu.

Na sejmu v Zagrebu so se prodajali lahki konji po 3000—5000 din, srednje težki od 5000 do 10.000 din, težki od 10.000 do 14.000 din par. Konji za zakol so pa bili po 2—2.50 din kg žive teže.

Na isti način, kot se namerava izvesti kontrola cen pri konjih, bi se naj izvedla tudi kontrola cen pri prodaji goveje živine in svinj, s čimer bi se brez dvoma koristilo našemu kmetu.

Kurivo

Premog kosovec 260—285 din, kockovec 245 do 260 din, orehovec 205—220 din, grahovec 155 do 170 din, zdrob 120—130 din, prah 80—85 din stot. — Bukova drva 13.50—16.50 din, hrastova 11.50—14.50 din 100 kg. — Bukovo oglje 61 do 66 din 100 kg.

Cene goveje živine in svinj v Ptuj

Živina. Voli 3.50—5.50 din, krave 2.25—4.60 din, bikli 3.50—4.75 din, junci 3.25—4 din, telice 3.75—5 din, teleta 5 din za 1 kg žive teže, konji po kakovosti in velikosti 500—4000 din.

Svinje. Prašiči 6—12 tednov stari 80—120 din komad, pršutarji 7—7.75 din, debele svinje 8 do 8.75 din, plemenske svinje 6.50—7 din kg žive teže.

Drobne gospodarske vesti

Izvoz živih svinj. Za čas od 4. do 10. februarja se je dovolilo v Nemčijo izvoziti 71 vagonov živih svinj, v Češko-Moravsko pa 30 vagonov. Poleg tega se je še naši industriji dovolilo izvoziti 21 vagonov svinj. Skupno izvozno dovoljenje znaša v omenjeni dve pokrajini za teden dni 122 vagonov svinj. — Za čas od 11. do 17. februarja pa je dovoljeno izvoziti v Nemčijo 69 vagonov živih svinj, kar znaša 3450 komadov. V Češko-Moravsko je dovoljeno v tem času izvoziti 28 vagonov živih svinj ali 1400 komadov, v Slovaško pa 10 vagonov ali 504 komade.

Najnižje cene za oljnato seme je določilo trgovinsko ministrstvo v soglasju s kmetijskim ministrom. Cene oljnatih semen so po tem predpisu za leto 1940. sledeče: seme sončnic 235 din, seme oljnatih repice (ripsa) 350 din, laneno seme 360 din, sezamovo seme 520 din, seme belega maka 450 din, seme buč (bučnice) 280 din, ricinovo seme 420 din, bombažno seme 100 din stot.

Cement za kavo. Iz naše države (Splita) se izvozi veliko cementa v Srednjo in Južno Ameriko, predvsem v Brazilijo. Sedaj je odredila naša Narodna banka, da izvozniki cementa (tovarne) ne bodo smeli cementa prodati Američanom drugače, kot da bodo namesto izvoženega cementa uvozili v državo kavo.

Dinar v razmerju s tujim denarjem. Finančni minister je določil, da je vreden angleški funt 216 din, ameriški dolar 55 din, nemška marka

14.80 din, madžarski pengő 8.70 din, braziljanski milrajs 2.85 din, argentinski pesos 12.40 din, turška papirnata lira 34 din, francoski frank 1.24 din, švicarski frank 12.35 din, italijanska lira 2.28 din, holandski goldinar 29.15 din, bolgarski lev 46 par, romunski lej 30 par, skandinavski krona 11—12 din, španska pezeta 4.30, češka krona 1.50 din, finska marka 1.08 din, grška drachma 40 par.

Cene železu naraščajo. Lito železo se je podražilo za 1.50 din pri kg, lita vratca za štedilnike so se podražila za 30%, žebelji in žica za 0.50 din pri kg. štedilniki pa za 15%.

Pet milijonov dinarjev je dobila »Gospodarska sloga« v Zagrebu za organizacijo izvoza goveje živine in svinj.

Cene nespredenega prediva ali kudelj. Kudelja se na domačem trgu zelo išče, dobiti je je pa zelo malo. Cene naraščajo posebno za česano kudelj. Povišanje znaša do 3 din pri kg. Cene so sledeče: kmečka kudelja 18—20 din, navita kudelja 23—24 din, polnavita 23 din kg.

Cene lesa in drv

Les v vagonih pošiljkah, postavljen na železniško postajo, je dosegel za kubični meter sledeče cene: smreka in jelka: hlodi I. in II. 220—280 din, brzojavni drogovi 180—210 din, filerji do pet šestin 240—260 din, tramni ostalih mer 230—300 din, škorete konične od 16 cm dalje 480—510 din, škorete paralelne od 16 cm dalje 560—620 din, škorete podmerne od 10 do 15 cm 530—550 din, deske plohi kon., od 16 cm dalje 440—490 din, deske plohi par., od 16 cm dalje 450—500 din. — Bukev: hlodi od 30 cm dalje I. in II. 110—130 din, hlodi za furnir od 40 cm dalje 200—220 din, deske — plohi neobrobjeni 250—280 din, deske — plohi ostrorobi 420—490, deske — plohi parjeni, neobr. 320—360 din, deske — plohi, parjeni, ostrorobi 530—620 din. — Hrast: hlodi I. in II. premera od 30 cm dalje 200—320 din, bordonali 750—850 din, deske — plohi boules 830—930 din, deske — plohi neobrobjeni 730—780 din, deske — plohi ostrorobi (podnice) 800—900 din, frizi širine 5—6 in 7 cm 700—780 din, frizi širine 8—12 cm 800—900 din. — Brestovi plohi neobrobjeni 670—750 din, javorjevi plohi neobrobjeni 660—740 din, jesenov plohi neobrobjeni 700—750 din, lipovi plohi neobrobjeni 600—650 din. — Železniški pragi dolgi 2.60 m in 14×24 cm v obsegu, hrastovi 40 do 45 din, bukovi 21—25 din komad.

Cene drvam so se od septembra do danes povišale vsled velikih nakupov po tujini za 450 din pri vagonu. Drvarji v Osijeku prodajajo prvo vrstna bukova drva (cepanice) po 600 din, slabše vrste pa po 520 din kladra. V Krškem so drva po 60—75 din, v Kranju po 110—115 din, v Celju 100 din, v Lendavi 115 din, v Črnomlju 70—75 din, v Kočevju 70 din, v Laškem 75 din kubični meter.

Cene goveje živine po sejmlih

Voll. Celje prvovrstni 6—6.25 din, ostali 5—6, Dravograd 4.50—5 din, Laško prvovrstni 6.25, ostali 5—5.25 din, Kranj 5.50—6 din, Črnomelj prvovrstni 6—6.50 din, ostali 5—5.50 din, Kočevje prvovrstni 6.50 din, ostali 5 din, Krško prvovrstni 6.50 din, drugovrstni 6 din, tretje vrste 5 din, Zagreb 5—6.50 din, bosanski voli 3—4.50, junci za vožnjo do 5 din kg žive teže.

Biki. Lendava 5—6 din, Zagreb 4—4.50 din kg žive teže.

Krave. Lendava 4 din, Celje 4—5 din, Dravograd 3.50—4 din, Laško 4.50—5.50 din, Kranj 4.50—5 din, Črnomelj prvovrstne 5—5.25 din, ostale 4—4.50 din, Kočevje in Krško 4—5 din, Zagreb 4.50 din, klobasarice 2.50—3 din kg žive teže.

Telice. Lendava 5—6.50 din, Celje 5—6 din, Dravograd 4.50—5 din, Laško 4.50—5.25 din, Kranj 5.50—6 din, Črnomelj 5—5.25 din, Kočevje 5—6 din, Krško 4.50—5 din, Zagreb 4.50—5.50 din kg žive teže.

Teleta. Lendava 4—5 din, Celje 5.50—6 din, Dravograd 5—6 din, Laško 5—6 din, Kranj prvovrstna 8 din, drugovrstna 7 din, Črnomelj 5.50 do 6.50 din, Kočevje in Krško prvovrstna 7 din, drugovrstna 6 din, Zagreb 6.50—7.50 din kg žive teže. Zaklana teleta v Zagrebu 7—11 din kg.

Svinje

Plemenske. V Kranju so bili mladi pujski 7 do 8 tednov stari po 130—240 din komad. V Zagrebu so bili do enega leta stari prasci 7—8 din, prasci (odojček) za klanje pa 9—11 din kg žive teže. Zaklani prasci (odojček) so bili v Zagrebu 13.75—14 din kg. Netzpitane starejše svinje v Zagrebu 7.50—8.50 din kg žive teže.

Pršutarji (proleki). Lendava 5—7 din, Celje 9 din, Dravograd 7 din, Laško 8—9 din, Kranj 8—8.50 din, Črnomelj 7 din, Kočevje in Krško 7 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Lendava 7—11 din, Celje 10 din, Dravograd 8 din, Laško 10—11 din, Kranj 9.50—10 din, Črnomelj 8—9 din, Kočevje in Krško 9 din, Zagreb 9.50—10.50 din kg žive teže.

Svinjske kože. Celje 8—10 din, Dravograd 8, Laško 8 din, Kranj 9—12 din, Črnomelj 8 din, Kočevje 10 din, Krško 8—10 din kg.

Sejmi

19. februarja živinski in kramarski: Braslovče, Pišce — 20. februarja tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski in kramarski: Ptuj; svinjski in goveji: Videm ob Savi — dne 21. februarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 22. februarja tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Podčetrtek v Veračah, Teharje — 23. februarja svinjski: Maribor — 24. februarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Kozje, Laško, Rogatec, Slov. Bistrica.

Tržne cene

Žito. V vagonih pošiljkah, postavljen na železniško postajo, je imelo žito sledeče cene: južnobanatska pšenica 195—197.50 din, gornjebačka pšenica 205—207.50 din, koruza pariteta Indija 142.50—145 din, umetno sušena koruza 138 do 140 din, novi bački in sremski ječmen 180—185 din, novi bački, sremski in slavonski oves 165 do

167.50 din, nova bačka rž 160—162.50 din, suha ajda 150—155 din, suho prekmursko proso 220 do 230 din za 100 kg.

Fižol. Slovenska nakladalna postaja zdrav, na roko bran fižol sorte ribničar 500—550 din, prepeščar pa 575—650 din 100 kg.

Krompir. Zdrav, prebran slovenska nakladalna postaja: oneidovec (kranjski) 125—135 din, pozni rožnik 125—135 din, rani rožnik 145—155 din, kresnik 145—155 din, industrijski (ela, voltman) 95—105 din 100 kg.

Krma. Suho sladko seno, prešano v bale, 85 do 95 din, polsladko 80—90 din, kisló 70—80 din za 100 kg, postavljeno na železniško postajo. — slama: prešana v balah, na železniško postajo postavljena 60—65 din 100 kg.

★

Odgovor na gospodarsko vprašanje

A. V. I., Ljutomer. Sod, v katerem ste imeli slive, prav lahko uporabite za hranjenje vina. Zadoštuje, da ga zakuhate z vrelo vodo, v katero ste dali sode. Na 1 hl vsebine sode vzemite 10 litrov vrele vode in četrt kile sode, torej na polovnjak (3 hl) vzemite 30 litrov vrele vode in 75 dkg sode. Zatem oplaknite sod še s čisto, svežo vodo, ga zmerno zažveplajte (eno azbestno trščico na polovnjak), nakar brez nadaljnega lahko vlijete vanj vino. Če je pa sod plesniv ali pa ciknen, je treba najprej plesen ostrgati, parkrat zakuhati s sodo in uporabiti le za shranjevanje slabše vrste pijače (n. pr. slabega jabolčnika). Shranjevanje vina v takem sodu kljub temu, da smo ga ozdravili, ni priporočljivo.

Razgovori z našimi naročniki

OPOZORILO! Z ozirom na številne urgence naročnikov, ali smo sprejeli njihova vprašanja in kdaj bomo odgovorili, pojasnjujemo, da bomo gotovo vsem odgovorili, da smo pa v stiski s prostorom.

★

Za težka dela nesposoben koroški borec. S. F. Od svetovne vojne ste nesposobni za opravljanje težkih del, na Koroškem ste bili ranjeni v nogo. Nimate nikakega premoženja, niti zaslužka, pač pa morate skrbeti za sedem otrok. — Ako ste bili ranjeni v vojaški službi brez lastne krivde od sovražnikovega orožja, bodisi v avstrijski vojski, bodisi kot borec na Koroškem, imate — ako ste radi zadobljene rane pridobitno nesposobni vsaj 20% — pravico do invalidnine. Ako bi Vaša pridobitna nesposobnost znašala 60%, bi imeli pravico tudi do draginske doklade za sebe, za ženo in otroke do 16. leta starosti. Treba je, da se prijavite pri pristojnem okrožnem sodišču ter zaprosite za invalidnino in za ostalo državno zaščito in odmeno po uredbi o vojnih invalidih, o kateri smo na tem mestu že pisali. Ako se doslej še niste prijavili pri pristojnem invalidskem sodišču, nam to sporočite, da Vam damo nadaljnja navodila. — Pridobitno nesposobnost bo ugotovila posebna komisija pri vojnem okrožju.

Dvakratne orožne vaje in podpora ženi in otrokom. J. R. Vaš mož je odslužil polni kadrovski rok ter je bil v zadnjih treh mesecih že dvakrat pozvan na orožne vaje. Vprašate, ali je to pravilno. — Po zakonu ni predvideno točno, kolikokrat sme vojaška oblast klicati obveznika na orožne vaje, marveč je določeno le, da ga sme klicati po potrebi. Radi tega se ne bo dalo kaj prida ukreniti zoper ponovni poziv. — Na Vaše nadaljnje vprašanje, ali imate pravico do podpore in kam se naj zanjo obrnete, Vam sporočamo, da Vam podpora pritiče, ako se nahajate radi vpoklica Vašega moža-hranilca Vi in otroci v stiski. Okolnost, da posedujete 2 ha zemlje, sama na sebi še ni ovira, da ne bi smeli dobiti podpore. S prošnjo se nemudoma obrnite na zadnji odbor, ki se nahaja pri okrajnem sodišču. Ako Vam odbor podpore ne bi priznal, se lahko pritožite na predsednika okrožnega sodišča.

Protidogovorna odpoved gostilniških prostorov. R. D. Vzeli ste v najem gostilno za dobo enega leta. Pri tem si je najemodajalec izgovoril pravico, odpovedati Vam v primeru, ako bi gostilno (najbrž hišo) prodal že preje, vsekakor pa na tri mesece. Sedaj Vam je kratkomalo odpovedal na en mesec, čeprav hiše niti še ni prodal. Vprašate, ali Vas res sme predčasno odstraniti iz najetih prostorov ter Vas spraviti ob zaslužek. — Na protidogovorno odpoved se Vam ni treba ozi-

ratl. Ako Vam najemodajalec odpove sodnim potom, tedaj ne zamudite vložiti ugovor ter takoj navedite izčrpno vse, kar govori proti predčasni odpovedi. Sam Vam najemodajalec prostorov ne sme odvzeti, marveč le potom sodne izvršbe. Ako bi Vas samolastno deložiral, ga lahko tožite radi motenja posesti in Vas mora sprejeti nazaj do tlej, dokler sodišče ne odloči o vprašanju prestanka najemne pogodbe. — Ako bi najemodajalec hišo prodal pred potekom trimesečne odpovedne dobe, bi se morali Vi sicer umakniti novemu lastniku, in to po pravilni odpovedi, pri čemer znaša odpovedni rok po zakonu 14 dni, ako pa je po krajevnem običaju daljši, pa velja ta daljši. Vi ste pa upravičeni zahtevati od najemodajalca popolno zadoščenje glede na prizadeto škodo in na izgubljeno korist.

Premestitev od pehote k železničarski četi. A. P. Služili ste svoj kadroski rok pri mitraljski četi, pozneje pa ste bili dodeljeni v delavnicokovačnico, ker ste po poklicu kovač. Po vojnem razporedu ste dodeljeni pehoti in ste že tudi opravili orožne vaje pri pehoti. Radi bi pa prišli k železniškemu oddelku in vprašate, kako bi to dosegli. — Zadevno prošnjo bi morali napraviti na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja ter jo kolkovati s 30 din. Ali Vam bodo ugodili, sicer ni gotovo, ker ste služili pri pehoti, a ker ste po poklicu kovač, se Vam bo morda posrečilo.

Tožba radi udarca po preteku treh mesecev. M. K. Sosed je Vašo hčerko udarila, hčerka jo je nehote udarila s srpom, nakar jo je sosed žalila z mnogimi psovskami. Hčerka je sosedo tožila radi razžaljenja časti, pa bi se bila poravnala, ako bi bila sosedo plačala vse odvetniške stroške, a sosedo tega ni hotela, marveč je protitožila hčerko, ker jo je hčerka udarila, in »za nesrečnico«, čeprav je od tega preteklo že preko tri mesece. — Protitožbo obtoženka lahko vložijo še tudi po preteku treh mesecev od dneva storitve. Uspevek bo odvisen od podatkov dokazovanja, od tega, komu bo sodišče dalo več vere. Ako je Vaša hčerka udarila sosedo le nehote, ne bi smela biti kaznovana. V ostalem določa zakon: Če je dal kdo s svojim nedostojnim nastopanjem ali kaznivim dejanjem neposredno povod drugemu, da ga razžali (torej sosedo s tem, da je hčerko udarila, povod, da jo je hčerka udarila ali ozmerjala), se sme razžalilec (hčerka) oprostiti vsake kazni; mora pa plačati stroške. Sosedo se ne bo mogla izgovarjati, da jo je Vaša hčerka izzvala, kajti začela je sosedo z udarcem, hčerka je le reagirala. Nadalje določa zakon: Če je razžaljenec razžalitev vrnil, sme sodišče — ako je vložena protitožba — obe stranki ali eno izmed njiju kaznovati ali pa oprostiti vsake kazni. — Stroške zastopstva po odvetniku plača primarno tisti, ki je odvetnika najel. Sme

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumca z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumca 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

**NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA
HIŠA V JUGOSLAVIJI**

Stermecki
CELJE 24

pa te stroške, ako je sodišče naložilo njih povračilo nasprotni stranki, izterjati od nasprotnika (v višini, kakor jih je sodišče določilo). Ako je Vaša žena res odvetniku izrecno dejala, da ne bo plačala njegovih stroškov, se bo moral odvetnik držati hčerke same. — Ako bo sodišče verjelo Vaši hčerki, odnosno Vašim pričam, bi morala biti hčerka oproščena, sosedu pa kaznovana in bi morala vse stroške plačati sosedu, to se pravi Vašega in svojega odvetnika.

Učne knjige za kurjača. J. M. Zanimajte se, ali obstojajo kake učne knjige za kurjače pri železnici in kje bi se dobile, ker bi namreč radi napravili izpit. — Ako ste v železniški službi, boste vse potrebne pripomočke za pripravo na izpit dobili od Vašega predstojnika. Učna knjiga ne obstoji, pač pa razni pravilniki, katere Vam bo predstojnik na prošnjo dal na razpolago. Ako tega predstojnik ne bi hotel storiti, nam ponovno pišite ter navedite, kje ste uslužbeni in za kateri izpit bi se radi pripravili.

Odpis zaostalih davkov in taks. F. H. Na desetku dolgujete od lanskega leta še 600 din, ki bi jih bili morali plačati od prevzema pogodbe. Vprašate, ali Vam bo davčna uprava uradno odpisala tudi ta dolg na desetku kot lastniku malega posestva. — Ako ne znaša katastrski čisti donos Vašega zemljišča več kot 1000 din in niste zavezani razen zemljarine k nikakemu drugemu neposrednemu davku (n. pr. zgradarini, pridobitni ali rentni po napovedi), tedaj Vam res ne bo treba plačati omenjenega zaostanka na desetku, ker se bodo uradoma brisali vsi zaostanki na davkih in taksah.

Kriva tožba za doto. Špitalič. Leta 1924 ste vzeli k hiši majhno deklico, ki bi naj ostala pri Vas do ženitve in takrat bi dobila 2500 din dote.

Deklica pa je odšla že, ko je bila stara komaj 12 let, in je tožila sina (najbrž prevzemnika posestva) na plačilo 2500 din. Sin ni hotel na sodišče, vsled česar je bil kontumaciran ter bi moral plačati vtoževano doto ter 900 din pravnih stroškov. Doslej je plačal le pravne stroške in ga tožnica ni priganjala k drugemu plačilu. Sedaj pa toži advokat in »neka druga oseba« Vas na plačilo iste dote ter sta Vam napravila 700 din stroškov. Vprašate, ali morate te stroške plačati, ker so Vam po krivici naloženi v plačilo, in ali bi se Vam res smelo prodati posestvo, ako ne bi stroškov plačali. — Malomarnost Vašega sina je bila pač velika, ker je vendar moral v vabilu k razpravi čitati, da se bo smatralo v primeru, ako ne pride k razpravi, tožbene navedbe za resnične, vsled česar je moral predvideti, da bo obsojen. Čudno se nam zdi, da je »neka druga oseba« Vas tožila; morda ji je ugodoma omenjena rejenka odstopila svojo terjatev? Čudno se nam tudi zdi, kako to, da ste že obsojeni na plačilo stroškov. Morali bi pri razpravi ugovarjati, da rejenki dote ne pritiče, ker je šla od hiše že z 12 leti, ko še ničesar ni zaslužila, nasprotno le povzročala stroške, in da ji je bila dota obljubljena le pod pogojem, ako bo ostala pri Vas, odnosno Vašem možu do ženitve. Ako ste morda tudi Vi opustili iti k sodišču, odnosno ste morda že obsojeni ter je sodba pravomočna (priziv bi morali vložiti v 15 dneh po dostavitvi sodbe), tedaj boste morali, žal, plačati vse, na kar ste bili obsojeni. Ako ne bi plačali, sme tožnica zoper Vas voditi izvršbo, in sicer, ako terjatev ne znaša več kakor 1000 din, sprva le v premočno imovino, če pa iz premočne imovine ne bo kritja, lahko seže tudi na posestvo ter Vam ga na dražbi lahko prodajo.

Naznanila

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. V nedeljo, dne 18. februarja, bo po rani sv. maši v gostilni Hanzelič shod JRZ, na katerem bo govoril bivši poslanec ptujskega okraja g. Marko Kranjc iz Maribora. Obenem bo tudi občni zbor krajevnega JRZ. Somišljeniki vljudno vabljeni!

Vinarska zadruga v Ptuj priredi v nedeljo, 10. marca, in v ponedeljek, 11. marca, vinski sejem v dvorani (refektoriju) Ferkovega muzeja v Ptuj. Na sejmu bodo razstavljena vina vseh vrst iz Haloz in Slovenskih gor. Iste dni in v istih prostorih bo v zvezi s sejmom tudi razstava najzanimivejšega gradiva za prvi vinarski muzej v naši državi. Vinogradnike iz Haloz in Slovenskih gor vabimo, da pošljejo Vinarski zadrugi v Ptuj do najpozneje 28. februarja prijavo, v kateri naj navedejo, katere vrste vina želijo razstaviti. Zlasti vabimo gostilničarje, vinske trgovce in ostale zanimance, da posetijo vinski sejem ter se prepričajo o dobroti in primernih cenah priznanih dobrih in pitnih haloških vin. Vina bo-

do tudi en dan pred razstavo ocenjena po strokovni komisiji. Ob tej priliki lahko vsakdo ogleda zanimivosti starih vinogradniških in kletarskih potrebščin še iz rimske dobe.

Vinski sejem v Ljutomeru. Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi tudi letos v istem obsegu kot prejšnja leta vinski sejem in razstavo vin, in sicer 12. marca v dvorani g. Zavratnika v Ljutomeru. Vabimo vse vinogradnike iz ljutomerskega, gornjeradgonskega in strigovskega okoliša, da razstavijo svoje vino. Vsi, ki bodo razstavili, naj to prijavijo do 7. marca, vzorce pa pošljejo do 10. marca. Prijave in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomer. Vabijo se tudi kupci in vsi zainteresirani, da se osebno prepričajo na vinskem sejmu o dobri kakovosti našega vina, ki bo tudi letos v veliki izbiri na ponudbo, saj bo razstavljenih obilo sortnih in mešanih vin, ki bodo dan pred razstavo ocenjena. Otvoritev bo ob 9, zaključek ob 20. — Prireditveni odboj.

Cirilova knjigarna v Mariboru

priporoča naslednje
nove knjige:

Csaba: Njezino prolečje. S predgovorom Tihomira Totha. Broš. 15 dinarjev.

Tihomir Toth: Proljetne oluje. Broš. 20 din.

Tihomir Toth: Karakter. Broš. 20 din.

Fajdiga: Božji otroci. Broš. 16 din, vez. 24 din.

Ahčin: Komunistem, največja nevarnost naše dobe. Broš. 10 din.

Papini: Priče trpljenja Gospodovega. Vez. 60 dinarjev.

P. Hugo Bren: Fridrik Baraga v žaru svoje svetosti. Broš. 5 din.

Dr. Egidij: Sejlavec. 11. snopič. Broš. 16 din.

Presveti zakrament. Premišljevanja o svetem obhajilu. Iz spisov in govorov bl. Petra Julija Eymarda. II. zvezek. Broš. 26 din, vez. v platno in z zlato obrezo 34 dinarjev.

Kalan: Bog med nami. Obiskovanja in premišljevanja v presvetem zakramentu pričujočega Boga. Vez. v platno 44 dinarjev.

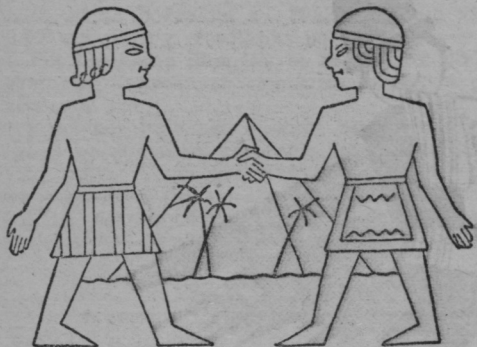
M. Blažič: Evolucija i postanak čovjeka. Vez. v platno 70 din.

Wagner: Put istina život. Propovijedi i predavanja. I. knjiga. Broš. 45 din.

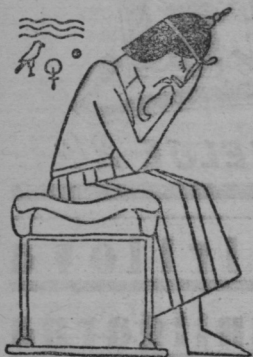
Cezner: Svijetlo dana Gospodnjega. Kratke pouke za sve nedjelje. — Broš. 50 din.

Dva neugnanca

V sončnem Egiptu sta živela junaka Ri in Ra, ki ju nihče ni mogel spraviti v kozji rog. Ker sta bila velika hudomušneža, sta marsikatero neprijetno zagodla.

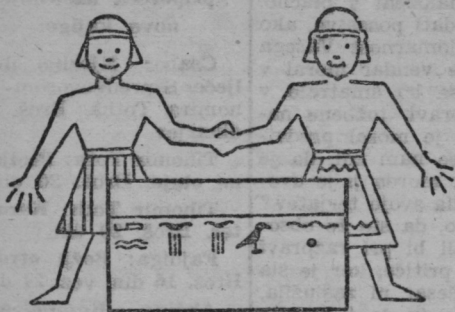

Nekoč sta si privoščila gospoda ministra za balzamiranje. V Egiptu je namreč bila navada, da so bogate mrličje in trupla imenitnih živali balzamirali. To delo je nadziral poseben minister.

Nekega dne je gospod minister brez posla sedel v svoji pisarni. Glavo je podpiral z roko in dremal. Sanjalo se mu je, da mu vladar zaradi velikih zaslug pošilja zlato medajlo.

Zbudil ga je nenavaden ropot. Gospod minister je poskočil in pogledal okrog sebe. Pri vratih je zagledal naša junaka. Pred njima je ležal precej velik zaboj.

Junaka sta se priklonila in rekla:

»Po naročilu presvetlega vladarja faraona sva vam prinesla ta zaboj. Faraon vam naroča, da takoj brez priče balzamirate, kar je v zaboji. Ponoči vas bo on sam obiskal, da bo videl, kako ste izvršili njegov ukaz.«

Minister je ves preplašen poslušal. Faraon je bil strog gospod in gorje tistemu, ki ni prav izvršil njegovega povelja!

Junaka sta se spet priklonila in nato odšla. Zunaj sta se glasno zasmejala. Minister je zaslišal smeh in ježno je zažugal za njima.

Nato se je lotil dela. Da bi bil sam, je vse uradnike in služabnike poslal domov.

Pokleknil je k zaboji. Na pokrovu je zagledal kos popisane in poslikane papirja. Ko je prebral napis, je stisnil pesti in zapretil: »O, le čakajta, Ri in Ra! Vsak bo dobil pet in dvajset vročih, ko vaju dobim v roke!«

Nato je odprl zaboj.

V njem je našel drug zaboj, ki je bil z železom obit in zaklenjen. Z rokami ga ni mogel odpreti. Šel je po težko kladivo in je s tem razbil pokrov.

Zaboj je bil poln zavitkov. Minister je drugega za drugim odvijal. Vso noč je delal. Ko je zadnjega vzel v roke, se je na vzhodu že delal dan. In ko ga je odvil, je iz njega sfrfotal — vrabec...

Minister je postal bled in zelen od jeze. Stiskal je pesti in prisegal, da bo grozno kaznoval poredneža, ko mu prideta pred oči.

SMEJTE SE!

Med tovariši

Uradnik se udeleži nekega pogreba. Da bi pokazal, da ni izostal brez vzroka iz urada, obesi na vrata svoje pisarne listek z napisom: »Sem na pokopališču.«

Ko se vrne, zapazi na listu pripis nekega šaljivca: »Počivaj v miru!«

Praktik

»Zakaj pa vas v gledališče, kino, hotele in bar vedno spremlja vaša sestra in nikdar vaša žena?«
»Zato, ker je moja sestra poročila bogatega, moja žena pa revnega...«

Natančno

Soseda: »Vaš mož še vedno obedi, ali ne bo še sit?«

Žena: »Saj je bil štiri in dvajset ur neprestano v službi, ne da bi kaj jedel. Prvo sem mu morala pogreti kosilo od večeraj, potem je pil kavo, nato je večerjal, slednjič sta prišla šele današnji zajtrk in kosilo na vrsto.«

Iz Ljubljane do Trsta

V Ljubljani pride na postajo neki gospod in pravi sprevodniku: »Sprevodnik, zbudite me v Postojni, toda gotovo, in če ne bom hotel zlepa iz voza, vrzite me s kovčgom vred na tračnice! Tu imate kovača za trud.«

Gospod trdno zaspi. Nenadoma se zasliši: »Trst. Vsi izstopiti!«

Prestrašen plane gospod iz kupeja in začne zmerjati sprevodnika: »Potepuh, capin! Ali sem vam dal zastoj kovača! Kaj sem vam vendar naročil?«

To sliši drug sprevodnik in pravi svojemu tovarišu: »Ali si pustiš kaj takega? To je vendar uradna razžalitev!«

»Kaj?« se oglasi prvi sprevodnik, »uradno razžaljenje? No, moral bi bil slišati šele onega, ki sem ga v Postojni s kovčgom vred vrgel iz voza!«

Deklica stoji zvečer na ulici in joče. Stara gospa: »Zakaj jočeš, mala?«
Deklica: »Če takoj ne dobim 5 din, ne morem k očetu in materi.«
Gospa: »Tu imaš denar. — Kje pa sta oče in mati?«
Deklica: »V kinu.«

»Pobožna« želja

Hudoben upravitelj nekega veleposestva si je zlomil nogo in morali so mu jo odrezati. Ko je ozdravel, je vprašal kmeta, ki ga je srečal, kaj pravijo ljudje k njegovi nesreči.

»Eh, pravijo, da so nogo prenizko odrezali,« je odgovoril kmet.

»Kje pa bi jo morali odrezati?« se je začudil upravitelj.

»Pravijo, da pod vratom,« se je odrezal kmet.

Kazen za domišljavost

Domišljav londonski zdravnik dr. Henurill je pripovedoval o svojem potovanju po tujini. Nekdo od prisotnih je čez nekaj časa pripomnil: »V listih sem bral, da ste bili odsotni.«

»Tako?« se je začudil zdravnik. »In kaj so pisali listi?«

»Da je v zadnjem času v Londonu umrlo 150 ljudi manj kakor prejšnje mesece...«

Zvit natakak

Plešast gospod je pričel jesti. Naenkrat se je ustavil z jedjo in natakakrju pokazal nekaj, kar je našel v juhi. »Kaj je to? — Las!«

Natakakr: »Toda, gospod, ta je vendar vaša!«

Gospod (se čuti počaščenega): »Ah, tako, imate prav!«

IGRAJTE SE!

Svinjski rep

Voditelj igre izprašuje posamezne igralce: »Kaj si danes jedel?« — »Kdo je tvoj najboljši prijatelj?« — »Kaj si dobil za birmansko darilo?« Itd. Itd. Igralec mora na vsako vprašanje odgovoriti: »Svinjski rep.« — Kdor se pri tem zameje, da zalog.

Polja, ki so zaznamovana z 2, izrišite s svinčnikom, črnilom ali barvo, pa boste videli, na čem sedijo morske deklice.

UGANITE!

Ponoči je polno, podnevi pa prazno. Kaj je to? (Postelja.)

Kateri pes ne uboga človeka? (Morski.)

Kdaj ima človek toliko oči, kolikor je dni v letu? (Dne drugega januarja.)

POIŠČITE!

Kje je spremljevalec?

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Deklica**, 14—16 let stara, pridna, snažna, brez ali revnih staršev, se sprejme v pomoč gospodinj. Franc Rajh, Noršinci, p. Ljutomer. 195
- Več družin s štirimi delovnimi močmi išče** graščina Langental ob Pesnici. 197
- Iščem treznega viničarja ali majerja s štirimi delovnimi močmi.** Dvoršak, Kamnica 84 pri Mariboru. 199
- Iščem službo kot samostojna gospodinja,** zmožna vsakega dela. Naslov: P. M., Janežovski vrh 52 pri Ptuj. 204
- Iščem služkinjo, sposobno za vsa kmečka dela.** Nastop službe 1. marca. Pen Rudolf, Sv. Trojica v Slovenskih goricah. 205
- Viničarja s petimi delovnimi močmi sprejme** Ivan Robič v Limbušu. 210
- Hlapca, pridnega in poštenega, ki razume vsa dela pri gospodarstvu, sprejme župnišče na Ptujski gori.** 212
- Ofer (tri delovne moči) in zanesljiv hlapec se sprejmeta:** Dol. Počehova 31, p. Pesnica. 214
- Krepkega fanta sprejemam za učenje kleparske obrti.** Učna doba tri leta. Hrana, stanovanje pri mojstru. Žibret, kleparstvo, Radeče, Zidani most. 215
- Ofra z več delovnimi močmi (brez malih otrok) sprejmemo takoj.** Uprava veleposestva Ornig, št. Janž na Dravskem polju. 216
- Majerja z najmanj 4—5 delovnimi močmi, vešč živinoreje in molžnje, sprejmemo takoj.** Uprava veleposestva Ornig, št. Janž na Dravskem polju. 217
- Mlad zakonski par želi službo na kmetiji.** Vajena sta oba kmečkega dela, živine, prašičereje, molže, mož tudi v lesni stroki. Naslov v upravnistvu. 220
- Zastopnike proti visoki proviziji in povrnitvi izdatkov išče velika zavarovalnica.** Ponudbe: Maribor, poštni predal št. 90. 221
- Sprejme se ofer (dve delovne moči).** Naslov v upravi. 222
- Zanesljivega hlapca k nemu konju in k dvema kravama sprejme** Elise Mühleisen, Sv. Peter pri Mariboru. 224
- Potrebujem za 1. marec dva majerja, in sicer vsakega s 4—5 delovnimi močmi.** Vprašati pri St. Lubienski, Jarenina. 162
- Majer 2—3 in viničar s 4 delavci se sprejme.** Košaki 40. 180

OSKRBA

- Sprejemam majhnega otroka v oskrbo.** Satler, Pivola 31, Hoče. 178

LOKALI IN STANOVANJA:

- Enosobno stanovanje z nekaj zemlje v okolici Maribora se odda.** Naslov: Gospejna 7. 196
- Prazna soba se odda eni ali dvema osebama pri Triebnitz, Koroška cesta 19/I.** Vprašati od 13 do 17.30. 198

POSESTVA:

- V najem vzamem hišo z dvema sobama, kuhinjo in vrtom v okolici Maribora.** Ponudbe na upravo: »Okolica Maribora 209«. 226
- Lepo vinogradno posestvo, zraven viničarja, 4 in pol orala vinograda, vsega 14 oralov, blizu Ljutomeru prodam za 110.000 din.** Samo resnim kupcem pisмено odgovarja Damiš, Sp. Radvanje 29, Maribor. 226

RAZNO:

- Združenje zidarskih mojstrov v Mariboru, Tržaška cesta 88 a, poziva vse zidarske pomočnike, ki imajo stare delavske knjige pri njem, da iste zamenjajo in dvignejo do 25. februarja v združni pisarni.** 225
- Kupim brejo kobilu srednjih let, nestrašljivo in krotko, sposobno za vsako vožnjo.** Dopisi z navedbo cene! Polanec Jakob, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 223

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pomlad...

Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in ga napraviti odporno in zdravo. Moramo ga očistiti nakopičenih in telesu škodljivih tvarin ter mu dovažati nove in oživljajoče soku.

V ta namen se priporoča za naravno zdravljenje

„PLANINKA“-ČAJ

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da je „Planinka“ zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi ljudske medicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnovo. Radi tega učinkuje 6—12 tedensko zdravljenje s „Planinka“ čajem Bahovec izredno dobro:

pri slabi prebavi in zaprtju,

pri nerednem delovanju čreves,

pri napetosti telesa, omotici, glavobolu, nespanju in zgagi,

pri obolenju sečne kisline,

pri obolenju jeter in hemeroidih,

pri nervozi in živčnih boleznih.

„Planinka“ zdravilni čaj pospešuje apetit. Zahtevajte v lekarnah izrecno „Planinka“ čaj Bahovec, ki je samo tedaj pravi, če je zaprt in plombiran ter nosi ime:

MR. BAHOVEC APOTEKA

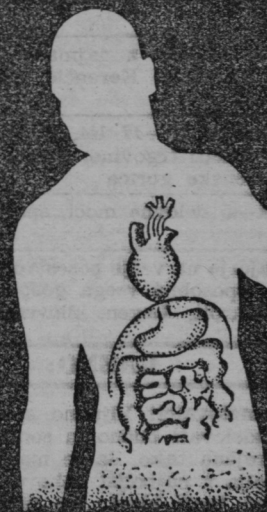
LJUBLJANA

ZDRAVILNI

ČAJ

„PLANINKA“

Reg. Sp. br. 14212 od 10. VII. 1934.

Preproge, zavese, odeje, vatrane in volnene, kupite najceneje pri »Obnova« F. Novak, Glavni trg 1 in Jurčičeva ulica 6. 72

Več tisoč prvovrstnih ameriških podlag (ključev) prodaja Knuplež Ivan, Sv. Jurij v Slovenskih goricah. 200

Čevljarški stroj (Hohl) poceni na prodaj. Kumar, Maribor, Pobreška cesta 9. 194

Kuhinjsko pohištvo poceni na prodaj. Vprašati: Bračko, Maribor, Koroševa 2. 193

Prodam dobro ohranjeno pohištvo radi selitve. Maribor, Krekova 6. 206

Suh hrastov les za celo veliko prešo prodaja Ivan Dobaja, posestnik, Zg. Senarska 27, Sv. Trojica, Slovenske gorice. 202

Pozor! Ne prodajajte Vašega starega železa in strojev, dokler niste vprašali za ceno pri Križniči, Maribor, Zolgerjeva 20, ob Magdalenskem parku. 211

Cepljene trte, korenjake, ameriške ključke in sadno drevje razpošilja v prvovrstni kvaliteti drevsena Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 218

Kune, lisice, dihurje, veverice, divje zajce ter ostale kože divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Prevzamem v strojenje in barvanje. Peter Semk, Maribor, Tyrševa 7. 219

Važno za prašičereje! »Mastelin« Vam priporočam, da se prašiči zredijo in ne obolijo. Pošiljam franko Vašo pošto po pol kilograma 14 din, 1 kg 26 din, manjše zavitke pa dobite pri trgovcih po 3 in 6 din. Dobivam mnogo zahvalnih pisem. Pišite na naslov po položnico in navodilo: Ivan Magdalenc, Rače. 65

Hmeljevke, smrekove, kupim 1500 komadov. Ponudbe Miri Penč, Maribor, Vetrinjska 9. 227

Čist čebelni vosek in odpadke od sveč stalno kupuje tvornica Reich Josip, Tezno pri Mariboru. 39

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 114

Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno, dobite pri Dolinšek, Črešnjevce, p. Seinica ob Dravi. Osebo naročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 63

Drevesca: češnje, breskve, nizke vrtnice in spenjavke, vinsko trsje in ključke, jablane itd. dobro kupite v drevsenci Jelen, št. 11j pri Velenju. 29

Priporoča se Kupčič-eva drevsena in trsnica na Ptujski gori! 1600

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, diako arovce, staro železje, kovine, baker, mehenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

MALA OZNANILA

Cenik malih oglasov.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekliči, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Služkinja za posestvo blizu Maribora, ki je zmožna kmetijske kuha ter krmiljenja svinj, se sprejme. Lisjak, gostilna »Triglava«, Maribor, Glavni trg 3. 230

Sprejme se viničar z najmanj tremi delovnimi močmi. Vprašati: Kerenčič, gostilna, Pesnica. 229

Fanta, starega 15—17 let, močnega, poštenega, ki se želi učiti trgovine, iščem. Tušak, Sv. Anton, Slovenske gorice. 228

Majerja, 4—5 delovne moči, sprejme Jauk, Limbuš 14. 232

Službo majerja na večje posestvo išče štirčlanska družina, sposobna vsega gospodarstva. Nastop takoj. Marolt, Legen, Slovenjgradec. 233

RAZNO:

Cenjeni kmetovalci! Vljudno sporočam, da sem pričel izdelovati bučno in sončno olje. Oljarna je preurejena tako, da je mogoče izdelati kar največ olja v najboljši kakovosti. Za živino na razpolago topli hlevi. Se priporočam! Alojz Zorčič, mlin in oljarna, Breg pri Ptuj. 234

Saj ti pravim, da je velika izbira lepih otroških, moških in ženskih oblek iz najmočnejšega blaga in še po nizki ceni, kakor tudi vseh vrst čevljev, perila itd. v Manufakturi Grajske stariarne, Maribor, Vetrinjska 10. 235

Kmetovalci, pozor! Staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir kupuje po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati, tvrdka Justin Guštinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

Keramične obloge

moderne kamnine, peči in štedilnike ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje strokovnjaško in po solidnih cenah tvrdka PAVEL HERIČKO, Maribor, Kneza Koclja ulica 6. 207

Mlinske stroje

vseh vrst in umetne mlinske kamne dobite pri Prvem jugoslovanskem mlinostavskem podjetju S. FORSTNERIČ, Maribor-Melje. 208

HRANILNE KNJIŽICE, 3% OBVEZNICE

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najboljše 18

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

TRTA

Cepljenke najodličnejših vrst ter ključni in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chas-selas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta z jamčena.

Veletsrnica in drovesnica:

Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Ceniki zastoj in poštnine prosti!

Daruvav.

1718

Lastni izdelki

velike rute s franžami, jopice za otroke in odrasle, brez povišanja cen, Vam nudi najugodnejše »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Zahvala

Iz vsega srca izrekamo tem potom za obilne dokaze sočutja ob priliki nenadomestljive izgube naše nepozabne sestre, tete, botre, gospe

MARIJE GORNIK, roj. JARC

svojo prisrčno zahvalo. V Gospodu je mirno zaspala v ponedeljek, dne 22. januarja, spravljena s tolažili sv. vere, v 64. letu starosti. Pogreb se je vršil 24. januarja na jareninsko pokopališče. Posebno se zahvaljujemo č. gg. duhovnikom iz Jarenine in č. g. šparlu iz Maribora za ganljiv govor ob odprtem grobu. Jareninskemu pevske-mu društvu za žalostinke. Zahvaljujemo se vsem darovalcem prekrasnih vencev ter vsem sosedom, prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki so drago teto in botro spremljali na njeni zadnji poti.

Zalujoče rodbine: Jožef Jarc, Ivan Jarc in Solak ter ostali sorodniki

Ljudska posojilnica v Celju

zadruga z neomejenim jamstvom

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR
Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE L E P R I

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

